

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP. 410.004.01.2022

Pan Norbert Rakowski
Dyrektor Teatru
Teatr im. Jana Kochanowskiego
Pl. Teatralny 12, 45-056 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.184.2022
Komisji Rozstrzygającej z 6 lutego 2023 r.

P/22/052 – Realizacja wybranych inwestycji w województwach

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Teatr im. Jana Kochanowskiego ¹ Pl. Teatralny 12, 45-056 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Norbert Rakowski, Dyrektor Teatru, od 22 września 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Planowanie i przygotowanie do realizacji inwestycji2. Wybór wykonawców inwestycji3. Przebieg inwestycji i nadzór nad realizacją procesów inwestycyjnych4. Utrzymanie stanu technicznego obiektów budowlanych5. Wydatkowanie i rozliczanie środków publicznych na inwestycję
Okres objęty kontrolą	Lata 2010 – 2022 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Rafał Marynowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/41/2022 z 28 kwietnia 2022 r.2. Miron Rokujżo, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/42/2022 z 28 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej Teatr lub zamawiający.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W celu realizacji zadania inwestycyjnego pn. *Nowa jakość Teatru – przebudowa i modernizacja Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu na cele kulturalne i edukacyjne* kontrolowana jednostka zapewniła: a/ opracowanie studium wykonalności, b/ posiadanie odpowiednich środków finansowych (w tym dofinansowania ze środków Unii Europejskiej), c/ posiadanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej i d/ uzyskanie wymaganego pozwolenia na budowę. Wykonawca robót budowlanych został wyłoniony w prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu przetargowym. W wyniku zrealizowanej inwestycji osiągnięto wszystkie zakładane wskaźniki, a w szczególności w 2021 r. – pomimo stanu epidemii COVID-19 – odnotowano wzrost liczby gości odwiedzających Teatr w ciągu roku o 10 332 odwiedzin⁴ oraz poprawiono dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych. Po przeprowadzonej inwestycji budynek Teatru był utrzymywany w dobrym stanie technicznym, a wykonawcy zgłaszano wszelkie ujawnione usterki lub wady oraz skutecznie egzekwowano ich usuwanie w ramach udzielonej gwarancji. Teatr rzetelnie rozliczył dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz dotację udzieloną przez Województwo Opolskie, uzyskując terminowo stosowne prolongaty uwzględniające opóźnienia w terminie zakończenia inwestycji.

Wydanie oceny pozytywnej uniemożliwiło naruszenie przez Teatr ustanowionego w art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵ zakazu zmian umowy w stosunku do oferty przetargowej. W wyniku zmiany systemu wykonania fasady frontowej zwiększono wynagrodzenie wykonawcy o 1 145 013,30 zł, pomimo tego, że rozwiązania zamiennie nie obejmowały realizacji tego elementu w nowszej technologii, ani nie miały korzystniejszych parametrów technicznych, a za to obejmowały rezygnację z konstrukcji stalowych pod zielenią pnącą o wartości kosztorysowej wynoszącej 397 008,97 zł⁶. Zmiana systemu wykonania fasady, a w szczególności przedłużające się prace nad projektami zamiennymi, miała istotny wpływ na opóźnienie zakończenia inwestycji o ponad 10 miesięcy. Wpływ na ocenę kontrolowanej działalności miało także wykonanie niektórych robót budowlanych z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁷ oraz w sposób mogący stwarzać zagrożenie dla użytkowników⁸.

Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: 1/ niedochodzenia należności z tytułu naliczonych kar umownych i odszkodowania w kwocie 2 560 623,72 zł, 2/ opóźnienia w uzyskaniu od ubezpieczyciela potwierdzenia ochrony przed szkodami związanymi z prowadzeniem robót budowlanych, 3/ zaniechania potrącenia odszkodowania za wady, usterki i szkody w mieniu Teatru z wynagrodzenia należnego Wykonawcy, 4/ zaniechania podjęcia prób uzyskania odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wykonawcy za szkody wyrządzone

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Przy oczekiwanym wzroście liczby odwiedzin o 10 000 w stosunku do stanu sprzed przystąpienia do Inwestycji. W 2021 r. liczba odwiedzin wyniosła 55 178.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej ustawa Pzp.

⁶ Według kosztorysu inwestorskiego *Fasada i zagospodarowanie* z 8 marca 2019 r., poz. 49. *Konstrukcja stalowa pod pnącą ze stali nierdzewnej*. W kosztorysie ofertowym Wykonawcy 291 825,78 zł. Pozycja nie została uwzględniona w kosztorysie robót zaniechanych – *Fasada* – rew. Nr 3 z 19 sierpnia 2020 r.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 225, ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie warunków technicznych.

⁸ Brak balustrad zabezpieczających tarasy od strony przestrzeni otwartej, brak balustrad przy schodach zewnętrznych, brak oznaczeń kontrastowych na drzwiach wykonanych z przezroczystych tafli szklanych, niezabezpieczenie możliwości wychodzenia z budynku przez sześć szklanych drzwi wychodzących na stromą skarpe trawiastą, zawężenie w dwóch miejscach w sutenerach przejść technologicznych.

w mieniu Teatru, 5/ nieprzeprowadzenia kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu po uszkodzeniu budynku na skutek silnego wiatru oraz nieodnotowania tego zdarzenia w książce obiektu budowlanego, 6/ naruszeń proceduralnych przy niektórych zamówieniach publicznych związanych z przygotowaniem inwestycji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i przygotowanie do realizacji inwestycji

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto zadanie inwestycyjne pn. *Nowa jakość Teatru – przebudowa i modernizacja Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu na cele kulturalne i edukacyjne*¹⁰, którego realizacja była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej¹¹.

1.1. Podstawowe założenia planistyczne inwestycji określono w opracowanym w 2017 r. studium wykonalności. Wybrany do realizacji wariant był optymalny pod względem kosztów i korzyści oraz odpowiadał zidentyfikowanym potrzebom Teatru w zakresie poprawy stanu technicznego i funkcjonalności budynku oraz modernizacji wyposażenia scenicznego. Przewidywał on: 1/ modernizację scen Teatru w zakresie parku akustycznego, oświetleniowego i zasilania elektrycznego scen, 2/ przebudowę i modernizację fasady głównej wraz z budową tarasów, 3/ przebudowę i modernizację systemu wentylacji i klimatyzacji w obrębie scen, foyer i holu głównego, 4/ dostosowanie części pomieszczeń do prowadzenia działalności edukacyjno-warsztatowej. Jako cele inwestycji wymieniono m.in.: a/ uzyskanie nowych środków realizacji wizji artystycznych poprzez nowoczesne efekty sceniczne, b/ zwiększenie dostępności Teatru dla uczestników życia kulturalnego, w tym osób niepełnosprawnych, c/ spełnienie wymagań higieniczno-sanitarnych i zapewnienie komfortu cieplnego oraz mikroklimatu pomieszczeń, d/ utworzenie Centrum Edukacji Kulturalnej będącego nowoczesną bazą dla działalności artystycznej. Założono, że realizacja wszystkich działań przyczyni się do poprawy efektywności instytucji, wpłynie na działalność kulturalną, wzrost atrakcyjności regionu i zwiększenie zainteresowania sztuką. Określono wskaźniki produktu (liczba obiektów kultury objętych wsparciem – 1, liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1). Wyznaczono także mierzalne wskaźniki rezultatu bezpośredniego w postaci wzrostu liczby odwiedzin w Teatrze z wartości bazowej 45 000 do oczekiwanej 55 000 oraz wzrost zatrudnienia w Teatrze o trzy etaty.

(akta kontroli str. 572-573, 633-636, 661-669, 1801-1920, 2418)

Koszt realizacji inwestycji oszacowano na 20 522 725,01 zł brutto, w tym wydatki kwalifikowane miały stanowić maksymalnie 16 766 631,72 zł do pokrycia ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020¹² w kwocie 14 249 960,30 zł (dofinansowanie na poziomie 84,99%), natomiast pozostałe koszty kwalifikowane oraz podatek od towarów i usług miały być pokryte ze środków własnych. Harmonogram realizacji przedsięwzięcia ustalono na okres od 28 listopada 2016 r. (etap przygotowawczy) do 31 grudnia 2020 r. (zakończenie realizacji projektu,

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: inwestycja.

¹¹ Umowa nr POIS.08.01.00-00-0062/17-00 z 28 grudnia 2017 r. o dofinansowanie Projektu Nowa jakość Teatru – przebudowa i modernizacja Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu na cele kulturalne i edukacyjne w ramach działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury Osi priorytetowej VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020; dalej: umowa o dofinansowanie.

¹² Dalej: PO IS.

tj. złożenie wniosku o płatność końcową), w tym realizacja robót budowlanych miała trwać od 14 marca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.¹³

(akta kontroli str. 1810, 1838-1839)

W strukturze organizacyjnej kontrolowanej jednostki zadania, obowiązki i uprawnienia związane z planowaniem i przygotowaniem inwestycji prawidłowo, tj. zgodnie ze Standardami kontroli zarządczej¹⁴, przypisano odpowiednim komórkom (tj. pionowi projektów) oraz poszczególnym pracownikom (tj. specjaliście ds. projektów, specjaliście ds. projektów inwestycyjnych oraz specjaliście ds. zamówień publicznych). Pracownicy ci posiadali wiedzę i doświadczenie w zakresie inwestycji publicznych, nabyte poprzez adekwatne do wykonywanych zadań wykształcenie kierunkowe, w drodze szkoleń i udziału w konferencjach oraz przy realizacji wcześniejszych przedsięwzięć. Od etapu planowania do zakończenia inwestycji nie wystąpiły zmiany personalne na kluczowych stanowiskach, a liczba zaangażowanych pracowników pozwalała na prawidłową realizację wszystkich obowiązków¹⁵.

(akta kontroli str. 5-52, 395-452)

Na etapie planowania inwestycji w 2016 r., podmiotom zewnętrznym zlecono¹⁶ opracowanie dokumentacji koncepcyjnej w zakresie modernizacji systemu wentylacyjnego i klimatyzacyjnego, systemu do efektów scenicznych oraz elewacji frontowej Teatru oraz zagospodarowania terenu. Wydatki z tego tytułu wyniosły 34 584,70 zł i były uzasadnione, gdyż uzyskane opracowania zostały w pełni wykorzystane przy aplikowaniu o dofinansowanie ze środków PO IŚ oraz do opisu przedmiotu zamówienia w przedmiocie opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej inwestycji.

(akta kontroli str.1694-1696, 2514)

Specjalistyczno-budowlane wsparcie na etapie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych, a także na dalszych etapach realizacji i rozliczenia robót budowlanych, Teatr powierzył zewnętrznemu wykonawcy, który zapewniał zarządzanie projektem i nadzór trzysobowego zespołu nadzoru inwestorskiego. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego posiadali uprawnienia budowlane w odpowiednich specjalnościach¹⁷. Łączne wydatki z tego tytułu wyniosły 479 896,80 zł. Przy wyborze wykonawcy usługi zarządzania projektem i nadzoru inwestorskiego Teatr naruszył procedurę przetargową określoną w ustawie Pzp w sposób skutkujący zastosowaniem przez Instytucję Pośredniczącą PO IŚ 25% korekty finansowej, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1215-1226, 1694-1696, 2235-2252)

Ponadto od 8 listopada 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. Teatr do obsługi prawnej inwestycji korzystał z usług kancelarii prawnej, wydając na ten cel łącznie 373 797,30 zł¹⁸. Z wykonawcą ww. usługi zawarło pięć umów, których łączna wartość netto wynosiła 352 800 zł, przy czym maksymalna wartość netto żadnej z umów nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości 30 tys. euro. Zlecając usługę obsługi prawnej Teatr naruszył *Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach*

¹³ Dane według pierwotnego brzmienia umowy o dofinansowanie i załączników. W związku z robotami zamiennymi i dodatkowymi oraz opóźnieniem terminu zakończenia robót budowlanych – na wniosek Teatru – warunki dofinansowania były kilkakrotnie zmieniane. Ostatecznie aneksem z 30 czerwca 2021 r. planowany całkowity koszt realizacji projektu określono na 26 397 112,32 zł, a aneksem z 28 września 2021 r. koniec okresu kwalifikowania wydatków wydłużono do 31 grudnia 2021 r.

¹⁴ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Finansów. Nr 15, poz. 84).

¹⁵ Przy uwzględnieniu powierzenia zadań specjalistycznych (obsługa prawna, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej i nadzór autorski, nadzór inwestorski) podmiotom zewnętrznym.

¹⁶ Bez stosowania ustawy Pzp ze względu na wartość zamówienia wynoszącą poniżej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro, na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp.

¹⁷ Dla branży konstrukcyjno-budowlanej, sanitarnej i elektrycznej.

¹⁸ 87 101,87 zł w 2018 r., 52 869,67 zł w 2019 r., 121189,43 zł w 2020 r. oraz 112 636,33 zł w 2021 r.

*Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*¹⁹, w wyniku czego Instytucja Pośrednicząca PO IŚ nałożyła korektę finansową w wysokości 25%. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1163-1359, 1694-1696, 2255-2271)

1.2. Kontrolowana jednostka posiadała zabezpieczone środki do sfinansowania całości zadania inwestycyjnego. Planowany całkowity koszt realizacji projektu w umowie o dofinansowanie określono na 20 522 725,01 zł brutto, a następnie systematycznie zwiększano do 26 397 112,32 zł²⁰, z czego – odpowiednio – 18 947 087,36 zł i 24 496 072,74 zł przewidziano na roboty budowlane. Finansowanie inwestycji zapewniała umowa dofinansowania do maksymalnej kwoty 14 249 960,30 zł (pozostającej bez zmian przez cały okres realizacji Inwestycji), a w pozostałej części – wkład własny Województwa Opolskiego ustalony w Wieloletniej Prognozie Województwa Opolskiego na lata 2017-2022 pierwotnie na kwotę 6 371 951 zł²¹ i następnie systematycznie zwiększany do 10 945 198 zł²². Wydatki z tytułu zaciąganych zobowiązań związanych z realizacją inwestycji miały pokrycie w planach finansowych kontrolowanej jednostki²³.

(akta kontroli str. 613, 1759-1800)

1.3. Teatr posiadał pełną dokumentację projektową niezbędną dla rozpoczęcia inwestycji. Przedmiot zamówienia na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z nadzorem autorskim był podzielony na trzy części – tj. dla: 1/ przebudowy i modernizacji systemu wentylacji i klimatyzacji, 2/ modernizacji i systemu elektro-akustycznego i oświetleniowego scen teatralnych, 3/ modernizacji głównej fasady wraz z przyległym otoczeniem oraz przebudową pomieszczenia na CEK. Wykonawców powyższych części zamówienia wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego. Postępowanie o udzielenie zamówienia przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy Pzp²⁴, z wyjątkiem zaniechania wezwania wykonawcy do wyjaśnienia złożenia nieaktualnego dokumentu na okoliczność spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz braku podstaw wykluczenia, które skutkowało zastosowaniem przez Instytucję Pośredniczącą PO IŚ nałożeniem 5% korekty finansowej. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2272-2292, 2418)

Ponadto zamawiający bez stosowania przepisów ustawy Pzp, ze względu na wartość zamówienia poniżej progu stosowania trybów ustawowych, udzielił zamówienia na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z nadzorem autorskim dla przebudowy i modernizacji istniejącego zasilania budynku Teatru.

(akta kontroli str. 1694-1696)

Poszczególne części składowe dokumentacji projektowej były przekazywane zamawiającemu w terminach określonych w zawartych umowach²⁵. Dokumentacja projektowa zawierała wszystkie elementy niezbędne do uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz stanowiła podstawę do opisu przedmiotu zamówienia

¹⁹ MIIIR/IiŚ 2014-2020/26(2) /07/2017, zatwierdzone 7 lipca 2017 r. przez Ministra Rozwoju i Finansów; dalej *Wytyczne*.

²⁰ Aneks nr POIS.08.01.00-00-0062/17-04 z 30 czerwca 2021 r.

²¹ Uchwała Nr XXVIII/311/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z 25 kwietnia 2017 r.

²² Uchwała Nr II/15/2018 Sejmiku Województwa Opolskiego z 18 grudnia 2018 r.

²³ W poszczególnych latach okresu od 2016 r. do 2021 r. w planach finansowych Teatru na przygotowanie i realizację inwestycji przewidziano kolejno: 625 000 zł, 575 655 zł, 6 501 951,54 zł, 145 397,50 zł, 21 720 893,43 zł oraz 12 324 777,22 zł.

²⁴ W szczególności prawidłowo opisano przedmiot zamówienia, specyfikację istotnych warunków zamówienia (dalej: SIWZ) zamieszczoną na stronie zamawiającego, dopełniono obowiązków i terminów ogłoszenia o zamówieniu, informacji z otwarcia ofert, zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, umowy zawarto z zachowaniem terminu na wniesienie odwołania, wyboru wykonawców dokonano zgodnie z kryteriami oceny ofert, sporządzono protokół z przeprowadzonego postępowania.

²⁵ Umowa nr 10/SZP-TJK/2016 z 5 grudnia 2016 r. w zakresie części nr 1 (wentylacja i klimatyzacja), umowa nr 11/SZP-TJK/2016 z 7 grudnia 2016 r. w zakresie części nr 2 (elektro-akustyka i oświetlenie), umowa nr 9/SZP-TJK/2016 z 28 listopada 2016 r. w zakresie części 3 zamówienia (fasada, otoczenie i CEK), umowa nr 1/SP-TJK/2017 z 17 lutego 2017 r. w zakresie zasilania budynku.

na roboty budowlane. Łączny koszt opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej i jej aktualizacji²⁶ wyniósł 493 234,90 zł (odpowiednio 440 415,01 zł i 52 919,89 zł). Czynności odbiorowe dokumentacji projektowej były przeprowadzane przez pracowników jednostki kontrolowanej, którzy nie dysponowali wiedzą specjalistyczną umożliwiającą merytoryczne odniesienie się do proponowanych rozwiązań projektowych. Z powyższego powodu odbiór ograniczał się do sprawdzenia formalnej poprawności dokumentacji projektowej. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane Teatr zapewnił jednak jej sprawdzenie przez zespół nadzoru inwestorskiego, którego członkowie posiadali uprawnienia budowlane w odpowiednich specjalnościach.

(akta kontroli str.789-825)

1.4. Teatr uzyskał wszystkie niezbędne pozwolenia²⁷ w terminie umożliwiającym planowe rozpoczęcie inwestycji oraz – jako inwestor – dysponował nieruchomością na cele budowlane w całym okresie jej realizacji. Roboty budowlane wykonano bez istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego i warunków pozwoleń na budowę²⁸ – z miana pozwoleń budowlanych nie była wymagana.

(akta kontroli str.1012-1015)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Przy wylanianiu wykonawców usług związanych z przygotowaniem i obsługą Inwestycji wystąpiły pojedyncze przypadki naruszenia przepisów ustawy Pzp i *Wytycznych*. I tak:

a/w postępowaniu przetargowym na opracowanie projektu budowlano-wykonawczego oraz kosztorysu inwestorskiego dla przebudowy i modernizacji systemu wentylacji i klimatyzacji (część pierwsza zamówienia) oraz dla modernizacji systemu elektro-akustycznego i oświetleniowego (część druga zamówienia) zaniechano wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów o aktualne informacje z Krajowego Rejestru Karnego²⁹; na potwierdzenie braku podstaw wykluczenia wykonawcy z postępowania zamawiający żądał przedłożenia m.in. dokumentu w postaci aktualnej informacji z KRK w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 13, 14 i 21 ustawy Pzp, wystawionej nie wcześniej niż sześć miesięcy przed upływem terminu składania ofert; termin składania ofert określono na 16 listopada 2016 r.; złożona przez wykonawcę informacja z KRK w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 21 została wystawiona 11 maja 2016 r., czyli ponad sześć miesięcy przed terminem składania ofert; zamawiający dokonał oceny podstaw wykluczenia wykonawcy w oparciu o ww. nieaktualny dokument pomimo tego, że – stosownie do art. 26 ust. 3 ustawy Pzp – był zobowiązany wezwać wykonawcę do złożenia aktualnego dokumentu;

b/ zamawiający 27 października 2017 r. zamieścił na swojej stronie internetowej zapytanie ofertowe dotyczące świadczenia obsługi prawnej inwestycji, wyznaczając termin składania ofert na 3 listopada 2017 r. do godz. 12:00; powyższe stanowiło naruszenie pkt 10 podrozdziału 6.5.2 *Wytycznych*, w którym określono, że termin składania ofert wynosi co najmniej siedem dni w przypadku dostaw i usług, a bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu upublicznienia zapytania ofertowego, a kończy się z upływem ostatniego dni;

²⁶ Kosztorysy utraciły ważność z powodu odmowy zawarcia umowy przez wykonawcę wybranego w przetargu przeprowadzonym w 2018 r. i koniecznością przeprowadzenia nowego postępowania w tym zakresie w 2019 r.

²⁷ Decyzja Prezydenta Miasta Opola nr 224/17 z 18 kwietnia 2017 r. zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę obejmującego przebudowę głównej fasady oraz przebudowę pomieszczenia na CEK wydana na wniosek Teatru z 23 marca 2017 r. oraz decyzja Prezydenta Miasta Opola nr 229/17 z 19 kwietnia 2017 r. zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę obejmującego przebudowę systemu wentylacji klimatyzacji w budynku Teatru.

²⁸ W rozumieniu przepisów art. 36a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.).

²⁹ Dalej: KRK.

c/ zamówienia na zarządzanie projektem i pełnienie nadzoru inwestorskiego dla inwestycji udzielono wykonawcy, który podlegał wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z powodu uchybienia terminu złożenia dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia wykonawcy z postępowania oraz spełnienie warunków udziału w udziale w postępowaniu; zamawiający 9 lutego 2018 r. wezwał wykonawcę do złożenia dokumentów w terminie 5 dni od otrzymania wezwania – wezwanie to zostało wysłane wykonawcy poprzez e-mail 9 lutego 2018 r., co było zgodne z określonymi przez zamawiającego warunkami postępowania, w których do komunikacji z wykonawcami dopuszczono środki komunikacji elektronicznej; wykonawca złożył dokumenty 19 lutego 2018 r., czyli z pięciodniowym uchybieniem terminu, który upłynął 14 lutego 2018 r.; pomimo tego zamawiający udzielił wykonawcy zamówienia (umową z 13 marca 2018 r. nr 3/SZP-TJK/2018) o wartości 418 200 zł, podczas gdy oferta powinna zostać uznana za odrzuconą na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 1250-1310, 2174-2272)

Specjalista ds. zamówień publicznych wyjaśniła, że powyższe naruszenia przepisów ustawy Pzp i *Wytycznych* miały charakter incydentalny i nie miały istotnego wpływu na wybór najkorzystniejszych ofert. Podkreśliła, że ogólnie postępowania były prowadzone z należytą starannością, a wszystkie projekty dokumentów podlegały wieloetapowej weryfikacji, w tym przez zewnętrzną kancelarię prawną. Dodatkowo wskazała, że w postępowaniu dotyczącym zarządzania projektem i nadzoru inwestorskiego, przy obliczaniu terminu na założenie dokumentów, przyjęła jako dzień początkowy dzień, w którym wykonawca potwierdził otrzymanie wezwania, ale jak się później okazało należało przyjąć termin wysłania korespondencji drogą elektroniczną. Dyrektor Teatru także podkreślił, że przy wyłanianiu wykonawców wystąpiły jedynie mniejszej wagi pojedyncze nieprawidłowości, które wynikały ze zwykłego przeoczenia lub odmiennej interpretacji przepisów, co jest rzeczą naturalną przy realizacji tak dużego projektu.

(akta kontroli str. 1757-1758)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Teatru w zakresie planowania i przygotowania do realizacji inwestycji. Nieprawidłowości przy wyłanianiu wykonawców na etapie jej przygotowania, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli, nie miały charakteru nadużyć finansowych. Wynikały one z przeoczenia lub niewłaściwej interpretacji przepisów i nie były na tyle istotne, aby wpłynąć na ocenę cząstkową kontrolowanego obszaru. Teatr profesjonalnie poczynił wszelkie niezbędne przygotowania do sprawnego przeprowadzenia inwestycji, tak w zakresie organizacyjnym i finansowym, jak i w zakresie wymogów wynikających z prawa budowlanego.

OBSZAR

2. Wybór wykonawców inwestycji

Opis stanu faktycznego

Zamawiający wyłonił głównego wykonawcę inwestycji zgodnie z przepisami ustawy Pzp oraz wewnętrznymi regulacjami. W szczególności: 1/ wartość zamówienia ustalono z należytą starannością – zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy Pzp – w oparciu o zaktualizowane kosztorysy inwestorskie, 2/ wymagania stawiane wykonawcom sformułowano z należytą starannością i były one adekwatne do rodzaju i wartości inwestycji oraz umożliwiały – w granicach wyznaczonych przepisami ustawy Pzp – wyeliminowanie z postępowania nierzetelnych firm, 3/ opracowana SIWZ zawierała wszystkie elementy wymagane przez art. 36 ustawy Pzp i została prawidłowo zamieszczona na stronie internetowej prowadzonego postępowania, 4/ powołano komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, 5/ wszystkie osoby wykonujące w postępowaniu czynności po stronie

zamawiającego złożyły wymagane oświadczenia – zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, 6/ zamawiający żądał od wykonawców złożenia wadium³⁰ oraz rzetelnie sprawdził spełnienie tego obowiązku na dzień składania ofert i na okres przedłużonego związania ofertą, 7/ wybrana oferta odpowiadała treści SIWZ, a jej wybór dokonano – zgodnie z art. 91 ust. 1 Pzp – wyłącznie na podstawie prawidłowo zastosowanych kryteriów oceny ofert określonych w SIWZ, 8/ zamawiający, z zachowaniem obowiązujących terminów, zamieścił w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie BIP wszystkie wymagane ogłoszenia i informacje dotyczące procesu wyłonienia wykonawcy³¹, 9/ sporządzony protokół z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierał wszystkie wymagane elementy, 10/ umowa z wykonawcą została zawarta z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, 11/ treść zawartej umowy była zgodna z dokumentacją z przetargową, w szczególności ze wzorem umowy, oraz prawidłowo określono w niej, że została zawarta w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego. W przedmiotowym postępowaniu wykonawcy nie korzystali ze środków ochrony prawnej.

(akta kontroli str.1016-1063, 1678-1693)

Umowa z wykonawcą³² robót zawierała zapisy zabezpieczające interesy zamawiającego. Wykonawca był zobowiązany do złożenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 10% ceny za wykonanie przedmiotu umowy, tj. kwoty 2 186 490,70 zł, z której 70% (tj. 1 530 543,49 zł) przeznaczone było na zabezpieczenie roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a 30% (tj. 655 947,21 zł) na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi. Od wykonawcy wymagane było także zapewnienie i utrzymanie w ważności przez cały okres realizacji inwestycji, polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu realizacji przedmiotu umowy, z sumą gwarancyjną nie niższą niż 10 000 000 zł, na jedno i wszystkie zdarzenia. Zamawiający rzetelnie monitorował i egzekwował od wykonawcy wywiązywanie się z powyższych obowiązków, także w przypadku przedłużania i opóźnień terminu zakończenia robót budowlanych.

Zabezpieczenie zostało wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej (na kwotę 2 186 490 zł) oraz gotówką (na kwotę 0,70 zł)³³.

(akta kontroli str. 2292-2326)

Okresu udzielonej przez wykonawcę gwarancji nie wskazano bezpośrednio w treści umowy, niemniej jednak z załączonej do umowy oferty wynikało, że wynosił on 60 miesięcy. W postanowieniach umowy zobowiązano wykonawcę do przeprowadzania – bez dodatkowego wynagrodzenia – serwisu gwarancyjnego oraz szczegółowo uregulowano tryb zgłaszania wad i usterek przedmiotu umowy oraz obowiązki wykonawcy w zakresie ich usuwania i wykonywania napraw.

(akta kontroli str. 2312-2313)

Katalog kar umownych określono w sposób rzetelny i kompleksowy. Wysokość kar była adekwatna do wagi zaniedbań i uchybień stanowiących podstawę ich naliczenia, co dawało zamawiającemu realną możliwość dyscyplinowania wykonawcy. Kary przewidziano m.in. za: 1/ zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy (0,05% całkowitego wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki, 2/ za zwłokę w usunięciu wad

³⁰ 200 000 zł.

³¹ Ogłoszenie o zamówieniu nr 534454-N-2019 z 5 kwietnia 2019 r., ogłoszenia o zmianie ogłoszenia nr 540075220-N-2019 z 16 kwietnia 2019 r., nr 540078506-N-2019 z 19 kwietnia 2019 r., nr 540079964-N-2019 z 24 kwietnia 2019 r., nr 540086269-N-2019 z 6 maja 2019 r., informacja z otwarcia ofert z 21 maja 2019 r. wraz z informacją o kwocie, jaką Zamawiający zamierza przeznaczyć na finansowanie zamówienia (23 950 000 zł), zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty z 9 lipca 2019 r., ogłoszenie o udzieleniu zamówienia nr 510169802-N-2019 z 13 sierpnia 2019 r.

³² Nr 4/SZP-TJK/2019 z 8 sierpnia 2019 r. na realizację inwestycji pn. *Nowa jakość Teatru - przebudowa i modernizacja Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu na cele kulturalne i edukacyjne - wykonanie*.

³³ W toku inwestycji zabezpieczenie w formie gwarancji ubezpieczeniowej zmniejszono do 2 110 000 zł przy równoczesnym zwiększeniu zabezpieczenia w gotówce do 76 490,70 zł, co nie wpłynęło na ogólną sumę zabezpieczenia.

ujawnionych w okresie gwarancji (0,05% całkowitego wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki), 3/ naruszenie obowiązków dotyczących kluczowego personelu wykonawcy (1 000 zł za każde naruszenie), 4/ naruszenie obowiązków zatrudnienia na umowę o pracę (1 000 zł za każde naruszenie), 5/ brak lub nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy (5 000 zł za każde naruszenie). Za odstąpienie od umowy z winy wykonawcy ustalono karę w wysokości 20% wartości umowy. W umowie określono także, że łączna wysokość naliczonych przez zamawiającego kar umownych nie może przekroczyć 30% wynagrodzenia brutto oraz zastrzeżono uprawnienie zamawiającego do żądania, na zasadach ogólnych, odszkodowania uzupełniającego, przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary umownej, do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

(akta kontroli str. 2317-2318)

W umowie z wykonawcą szczegółowo uregulowano zagadnienia organizacji prowadzenia robót budowlanych w zakresie harmonogramu realizacji inwestycji, zapewnienia jakości wbudowywanych wyrobów budowlanych i wykonywanych robót budowlanych oraz odbiorów częściowych i odbioru końcowego. Wykonawca został zobowiązany do opracowania i przedłożenia zamawiającemu do akceptacji harmonogramu rzeczowo-finansowego, który powinien być zgodny z załączonymi do umowy harmonogramem rzeczowo-finansowym ogólnym oraz harmonogramem realizacji inwestycji. Wykonawca, w celu uzyskania akceptacji przez nadzór inwestorski wszystkich wbudowywanych materiałów, urządzeń, itp. był zobowiązany występować o pisemne zatwierdzenie wniosku o zatwierdzenie materiałów i urządzeń, uzupełnionego o wymagane we wniosku załączniki (atesty, certyfikaty, aprobaty techniczne). W razie wątpliwości co do jakości materiałów i urządzeń przewidziano możliwość przeprowadzenia ich badań przez zamawiającego, których koszt – w przypadku potwierdzenia niespełnienia wymaganych parametrów – miał pokryć wykonawca. Na przeprowadzenie odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu ustalono termin siedmiu dni od zgłoszenia przez wykonawcę (kierownika budowy) gotowości do ich odbioru wpisem do dziennika budowy. Na przeprowadzenie odbiorów częściowych i końcowego przewidziano termin 14 dni, liczonych od złożenia przez wykonawcę wniosku wraz z wymaganymi załącznikami, m.in. protokołami badań i prób – a do odbioru końcowego – kompletem dokumentacji powykonawczej. W umowie przewidziano możliwość przerwania odbioru końcowego, wobec m.in. stwierdzenia niewykonania całości przedmiotu umowy albo braku wymaganych prób i sprawdzeń.

(akta kontroli str. 2310-2311, 2315-2317)

Umowa na realizację Inwestycji została zawarta w wyniku drugiego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Pierwsza próba udzielenia zamówienia – przedsięwzięta przez Teatr w 2018 r.³⁴ – była nieskuteczna z powodu uchylenia się od podpisania umowy przez wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza. W postępowaniu tym zapadł wyrok Krajowej Izby Odwoławczej sygn. akt KIO 1/19, KIO 2/19 z 17 stycznia 2019 r. oddalający odwołania wykonawców. Teatr zasadnie unieważnił postępowanie i zatrzymał wadium w kwocie 200 000 zł.

(akta kontroli str. 2152-2173)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³⁴ Postępowanie przeprowadzone pod nr SZP-26-1/2018, wszczęte ogłoszeniem o zamówieniu nr 611067-N-2018 z 31 sierpnia 2018 r.

3. Przebieg inwestycji i nadzór nad realizacją procesów inwestycyjnych

3.1. Teren budowy przekazano wykonawcy, na podstawie protokołów przekazania, zgodnie z harmonogramem w trzech etapach: 3 grudnia 2019 r. (w zakresie terenu na zewnątrz budynku do wykonania prac nieingerujących we wnętrze budynku) oraz 2 stycznia i 20 kwietnia 2020 r. w zakresie scen i innych pomieszczeń wewnątrz budynku do wykonania pozostałej części przedmiotu umowy. Pierwotnie ustalony na 24 sierpnia 2020 r. termin zakończenia inwestycji nie został dotrzymany. Nie dotrzymano także przedłużonego aneksem nr 2 z 24 sierpnia 2020 r. terminu wyznaczonego na 31 grudnia 2020 r. dla prac wewnątrz budynku oraz na 28 lutego 2021 r. dla zagospodarowania terenu. Inwestycję zakończono dopiero 2 lipca 2021 r., co potwierdzono protokołem odbioru końcowego inwestycji. Pierwotnie założony termin zakończenia inwestycji został przekroczony o 10 miesięcy i 8 dni, a termin przedłużony o 6 miesięcy i 2 dni, z wyłączeniem zagospodarowania terenu, dla którego opóźnienie wyniosło 4 miesiące i 2 dni. Przyczynami opóźnienia było wprowadzanie zmian przedmiotu zamówienia (robót dodatkowych i zamiennych), z których tylko część była obiektywnie uzasadniona okolicznościami, których zamawiający – działając z należytą starannością – nie mógł przewidzieć w chwili udzielania zamówienia. Na opóźnienie wpływ miały także okoliczności związane z epidemią COVID-19 (m.in. wydłużony czas opracowania rozwiązań zamiennych i udzielania odpowiedzi przez nadzór autorski, problemy w organizacji dostaw komponentów i urządzeń, konieczność stosowania środków ograniczających rozprzestrzenianie się wirusa), zaniedbania organizacji pracy po stronie wykonawcy (m.in. okresy nieuzasadnionego przerwania prac, niezapewnienie wystarczającej liczby pracowników, prowadzenie prac „od przeszkody do przeszkody”) oraz brak uprzedniego rozpoznania i zabezpieczenia miejsc gniazdowania ptaków objętych ochroną gatunkową, które skutkowało wstrzymaniem prowadzenia robót przy przebudowie elewacji frontowej w lipcu i sierpniu 2020 r.

(akta kontroli str. 64-89, 96-115, 138, 529-540)

Prezes wykonawcy wskazał, że *najistotniejszą przyczyną opóźnienia była arbitralna decyzja zamawiającego o zmianie systemu szklanej elewacji południowej. W dokumentacji pierwotnej przetargowej przewidziany był system z żebrami szklanymi montowany na rotulach, który w trakcie realizacji zamówienia został zmieniony na tradycyjny system słupowo-ryglowy. W złożonych zeznaniach Prezes wykonawcy opisał rozpoczęte w listopadzie 2019 r. próby uzgodnienia projektu warsztatowego elewacji, który według wykonawcy był zgodny z dokumentacją przetargową. Dalej zeznał, że Zamawiający po otrzymaniu wstępnego projektu warsztatowego nie wyraził jednak zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą. Następnie w grudniu 2019 r. otrzymaliśmy pismo od Dyrektora Teatru informujące o braku akceptacji podwykonawcy i zmianie rozwiązania elewacji. Jednakże żadne projekty zamienne nie zostały nam wówczas przekazane. Dopiero w marcu została nam przekazana rewizja nr 1 projektu, która zmieniała pierwotny system wykonania elewacji. Wykonawca opierając się na wiedzy specjalistycznej swoich pracowników stwierdził, że przyjęte w rewizji nr 1 rozwiązanie nie nadaje się do realizacji ze względu na niezgodność z przepisami. Zaprojektowano system o współczynniku przenikania ciepła niezgodny z obowiązującą normą. Prezes Wykonawcy wskazał na przeciągające ce się prace nad rewizją nr 2, która także została odrzucona przez Zamawiającego, i rewizją nr 3 oraz zeznał, że dopiero 24 sierpnia 2020 r.*

– tj. w ostatnim dniu obowiązywania umowy z 8 sierpnia 2019 r. Dyrektor Teatru przekazał nam kolejną wersję poprawionej rewizji nr 3 wraz z podpisanymi już przez niego egzemplarzami aneksu nr 2 do umowy. Przedstawił swoje stanowisko w ten sposób, że już nie chce słyszeć żadnych uwag do przedstawionej dokumentacji projektowej i albo podpisujemy aneks nr 2 albo mamy zejść z budowy. Termin zakończenia robót ujęty w aneksie nr 2 został narzucony przez Zamawiającego. Według Prezesa wykonawcy dalsze opóźnienia spowodowane były przedłużającą się procedurą uzyskania zgody na podwykonawcę elewacji – wniosek złożony 3 września 2020 r. miał zostać uwzględniony dopiero 2 grudnia 2020 r., między innymi z powodu wątpliwości zamawiającego co do odcienia koloru szyb, który nie był określony w dokumentacji przetargowej. Prezes wykonawcy zeznał, że w październiku 2020 r. Dyrektor Teatru zaproponował firmę jako dostawcę szyb elewacyjnych, która według niego oferowała szyby w odcieniu oczekiwanym przez Dyrektora ale jej oferta okazała się o 600 tys. zł droższa niż oferta, którą miał wybraną wykonawca. Dalej Prezes wykonawcy zeznał, że ostatecznie po rozmowach i wymianie pism Dyrektor zaakceptował nasze rozwiązanie. Był to jednak już grudzień 2020 r. i było oczywiste, że zakończenie robót do 31 grudnia tego roku nie będzie możliwe. W grudniu 2020 r. uzyskaliśmy zgodę na zamawianie wyrobów budowlanych potrzebnych do wykonania elewacji. Wówczas terminy dostaw były istotnie wydłużone z powodu nasilenia epidemii COVID-19. Od połowy stycznia 2021 r. nastąpiły mocno ujemne temperatury, które uniemożliwiały prowadzenie prac montażowych elewacji. Ostatecznie elewacja szklana została wykonana na koniec kwietnia 2021 r. Jako dodatkowe przyczyny opóźnienia Prezes wykonawcy wskazał błędy projektowe w zakresie instalacji wentylacyjnej, gdzie projektowane trasy kanałów w wielu miejscach nie były skoordynowane z rzeczywistym rozmieszczeniem elementów konstrukcyjnych budynku i tras istniejących instalacji, kolizję frontu robót montażowych i wykończeniowych w obrębie Małej Sceny z prowadzonymi tam, przez innych wykonawców, robotami budowlanymi (m.in. niemożność przeprowadzenia renowacji parkietu przed zakończeniem prac „brudnych”).

(akta kontroli str. 1559-1563)

Inspektorzy nadzoru autorskiego, inspektor nadzoru inwestorskiego i kierownik budowy potwierdzili, że zasadniczą przyczyną opóźnienia terminu zakończenia inwestycji były przedłużające się prace nad przeprojektowaniem elewacji południowej, które trwały od grudnia 2019 r. do sierpnia 2020 r. Inspektor nadzoru autorskiego (projektant) zeznała, że *opracowywanie rewizji było pracochłonne, gdyż spełnienie oczekiwań Dyrektora Teatru co do wyglądu budynku, przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów realizacji w stosunku do rozwiązań projektu podstawowego, wymagało przeprojektowania elewacji od podstaw – tj. zmiany systemu wykonania elewacji – i rozwiązania szeregu wynikających z tego problemów technicznych, w tym spełnienia norm przenikania ciepła oraz dostosowania rozwiązań do istniejącego układu konstrukcyjnego.* Całokształt materiału dowodowego wskazuje jednakże, że powodem zlecenia prac nad rewizjami projektu była niezgodność proponowanych przez wykonawcę rozwiązań warsztatowych z projektem pierwotnym (przetargowym), polegająca na wprowadzeniu niższych drzwi obrotowo-przesuwnych, co wiązało się z dodaniem nad drzwiami szyb wypełniających i tym samym wpływało na zmianę podziału elewacji. Inspektor nadzoru inwestorskiego i kierownik budowy zeznali, że występowały liczne kolizje, zwłaszcza przewodów wentylacyjnych. Były one na bieżąco usuwane po konsultacji z biurem projektów. Kolizje wynikały z niedostatecznej koordynacji poszczególnych projektów branżowych, które były opracowywane przez różne biur projektów. Konieczność usuwania kolizji na pewno powodowała opóźnienia w realizacji robót. Kierownik budowy wskazał ponadto, że dużą komplikacją były roboty wykonywane na Małej Scenie. Jak pamiętam w miesiącu lipcu lub sierpniu 2020 r. Zamawiający poinformował nas o zamiarze wymiany

wszystkich okładzin ściennych i sufitowych oraz wymianie konstrukcji wsporczej pod urządzenia sceniczne na tej scenie. Zamawiający te prace zlecił innym firmom w ramach odrębnych zamówień. Prace przeciągały się aż do czerwca 2021 r. przez co nie mogliśmy wykonać swojego zakresu prac, który mógł być wykonany po wykonaniu wszystkich prac brudnych. Do renowacji parkietu przystąpiliśmy w maju 2021 r. a zakończenie wszystkich prac budowlanych zgłosiliśmy 28 maja 2021 r.

(akta kontroli str.1529-1576)

Odnosząc się do przyczyn opóźnień Dyrektor Teatru zajął stanowisko, że główną przyczyną opóźnienia w realizacji inwestycji były zaniedbania wykonawcy w zakresie organizacji i nadzoru nad prowadzonymi robotami budowlanymi. Wykonawca zaangażował do realizacji niewystarczające siły i środki oraz nieskutecznie radził sobie z przewyższaniem trudności, które występowały w trakcie realizacji inwestycji. Teatr wielokrotnie wzywał wykonawcę do zwiększenia tempa realizacji robót budowlanych. Zastępca Dyrektora Teatru, odnosząc się do zeznań Prezesa wykonawcy oświadczył, że nie jest prawdą jakoby proces akceptacji rozwiązań warsztatowych przez Dyrektora Teatru, np. w zakresie odcienia szkła, miał wpływ na opóźnienie Inwestycji, bo akceptacji dokonywał nadzór inwestorski oraz wskazał, że elewacja nie została wykonana na koniec kwietnia 2021 r., bo zgodnie z protokołem zaawansowania robót nr 9/Teatr/2020 z 14 maja 2021 r. stan zaawansowania fasady wynosił 75,72%, a pełne zakończenie prac zostało stwierdzone dopiero w protokole zaawansowania robót nr 10/Teatr/2020 z 2 lipca 2021 r.

(akta kontroli str. 1068-1075, 1114-1128)

Odbiór końcowy inwestycji został rzetelnie przeprowadzony 2 lipca 2021 r. przez zespół nadzoru inwestorskiego³⁵ i przedstawicieli Teatru³⁶. Przedstawiciele wykonawcy³⁷ odmówili uczestnictwa w czynnościach odbioru końcowego lub odmówili podpisania protokołu i listy obecności. Kierownik budowy oraz specjaliści od oświetlenia scenicznego i od akustyki byli nieobecni, pomimo prawidłowego zawiadomienia. Nie wystąpiły wady trwale niedające się usunąć, a większość prac – pomimo wielu zastrzeżeń do ich wykonania i wykończenia – kwalifikowała się do odbioru. W protokole odbioru końcowego wyszczególniono 52 przypadki wadliwego wykonania robót, braków wymaganych elementów, usterek i zniszczenia lub uszkodzenia mienia Teatru w wyniku prowadzenia robót budowlanych³⁸. Wykonawcy wyznaczono terminy usunięcia wad i braków oraz naprawienia szkód. Wykonawca wywiązał się z większości ww. obowiązków w lipcu i sierpniu 2021 r. W trybie wykonania zastępczego Teatr zlecił: a/ wymianę trzech sztuk platanów, b/ wykonanie zabudowy instalacji odprowadzającej skropliny, c/ wymianę uszkodzonego logotypu przed Teatrem, d/ czyszczenie i szlifowanie zabrudzonych i porysowanych posadzek, wydatkując na ten cel łącznie 70 035,87 zł ze środków wypłaconego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

(akta kontroli str.64-89)

O zakończeniu robót budowlanych zawiadomiono Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu, a od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Opolu

³⁵ Inspektor nadzoru inwestorskiego, dwóch inspektorów branżowych i koordynator zespołu.

³⁶ Dyrektor Teatru, specjalista ds. projektów inwestycyjnych, specjalista ds. projektów oraz akustyk.

³⁷ Prezes wykonawcy, inżynier budowy, kierownicy robót branżowych.

³⁸ M.in.: uschnięta części roślinności, uszkodzenia desek tarasowych, uszczerbione krawędzie betonu architektonicznego, brak zaślepek na śrubach montażowych, uszkodzenia nawierzchni pochylni dla osób niepełnosprawnych, nie działające lampy w trawach wysokich, brak uszczelek pod drzwiami pivotowymi, uszkodzony stojak na rowery i dwa kosze na rowery, niedostarczenie 4 szt. leżaków, 9 szt. stolików i 21 szt. krzeseł, miejscowo odchodzące warstwy izolacji na kanałach wentylacyjnych, blokowanie się drzwi do CEK, różnice kolorystyczne malowania ścian, przeciek z dachu do zascenia Dużej Sceny, nieszczelności instalacji do nawadniania ogrodu wertykalnego, zniszczone lampy przed Teatrem i w foyer, zabrudzona wykładzina i porysowana posadzka granitowa w holu, porysowana i popękana podłoga w korytarzu CEK – Bunkier, uszkodzone drzwi przy Dużej Scenie, Modelatorni i w foyer.

uzyskano pisemne stanowisko, że ze względu na ograniczenie zakresu robót do przebudowy i modernizacji istniejącego obiektu budowlanego, nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na użytkowanie. Wykonawca przekazał inwestorowi 75 szt. segregatorów dokumentacji powykonawczej zawierającej m.in.: wyniki pomiarów i sprawdzeń, aprobaty techniczne, deklaracje zgodności i certyfikaty dla zastosowanych wyrobów budowlanych i urządzeń, rysunki powykonawcze z zaznaczonymi zmianami względem dokumentacji projektowej oraz instrukcje użytkowania instalacji i urządzeń. Nadzór inwestorski wniósł uwagi do dokumentacji, z których najpoważniejsze dotyczyły wykonania części badań odbiorowych w branży elektrycznej miernikami, dla których nie przedłożono świadectw wzorcowania albo przedłożono nieaktualne wyniki wzorcowania. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, kontrolowana jednostka nie zapewniła powtórzenia badań za pomocą mierników posiadających ważne świadectwa wzorcowania. Zgodnie z normą PN-E 04700:1998P przyrządy pomiarowe stosowane w badaniach powinny mieć świadectwa potwierdzające ich sprawność techniczną. Jakkolwiek obowiązujące przepisy nie określają terminów powtórnych badań wzorcowania, to jednak zalecenia w tym zakresie sformułowane są przez producentów ww. urządzeń. Dlatego też, dla pełnego potwierdzenia bezpieczeństwa użytkowania wykonanych instalacji elektrycznych wskazane jest przeprowadzanie badań miernikami posiadającymi ważne świadectwa wzorcowania.

(akta kontroli str. 64-73, 82-95)

W wyniku przeprowadzonej inwestycji osiągnięte zostały wszystkie zaplanowane efekty i cele. Poprzez poprawne wykonanie pochylni przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, od strony południowoschodniej, poprawiła się dostępność Teatru dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Najwyższa Izba Kontroli odnotowała jednak, że możliwość skorzystania z pochylni występowała wyłącznie podczas wydarzeń artystycznych odbywających się w Teatrze (spektakli i imprez kulturalnych).

(akta kontroli str. 1164, 1227-1228, 1602-1603, 1964-1967)

Modernizacja budynku Teatru została zakończona, przez co wskaźnik produktu *Liczba obiektów kultury objętych wsparciem* osiągną zakładaną wartość *jeden*. W Teatrze, w szczególności sprawnie działał zmodernizowany system wentylacyjno-klimatyzacyjny. Liczba gości Teatru była monitorowana i już w 2021 r. – pomimo stanu epidemii COVID-19 – wyniosła 55 178 osób przy przyjętym w tym zakresie wartości wskaźnika rezultatu bezpośredniego wynoszącej 55 000 osób (wzrost o 10 332 względem liczby odwiedzin sprzed inwestycji). W wyniku zrealizowanej inwestycji – zgodnie z założeniami projektu – w Teatrze powstały trzy nowe etaty³⁹.

(akta kontroli str. 230-238, 2041-2042)

3.2. Zakres rzeczowy inwestycji określony pierwotnie umową Nr 4/SZP-TJK/2019 z 8 sierpnia 2019 r. był czterokrotnie zmieniany w trakcie realizacji przedmiotu umowy. Zmiany te dotyczyły wykonania robót dodatkowych, wykonania robót zamiennych, zaniechania części robót, terminu zakończenia robót oraz wynagrodzenia wykonawcy. W wyniku wprowadzonych zmian wynagrodzenie wykonawcy zostało zwiększone z 21 864 907,01 zł do 23 834 788,65 zł (o 9%), wartość robót zaniechanych wyniosła 2 954 275,12 zł, wartość robót zamiennych i dodatkowych wyniosła 4 924 156,76 zł, a wartość bezwzględna zmian 7 878 431,88 zł (36% wartości umowy podstawowej). Termin zakończenia Inwestycji z 24 sierpnia 2020 r. przedłużony został do 31 grudnia 2020 r. dla prac w/na obiekcie i do 28 lutego 2021 r. w zakresie zagospodarowania terenu. Zmiany przedmiotu zamówienia objęte aneksami nr 3 (z wyłączeniem rezygnacji z wykonania banneru

³⁹ Pedagog teatralnego, specjalisty ds. promocji oraz animatora kultury.

ściennego), nr 4 i nr 5, miały charakter robót koniecznych, których wykonanie było spowodowane okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć przy udzielaniu zamówienia. Zidentyfikowanie potrzeby wykonania dodatkowych zabezpieczeń przeciwpożarowych komory pod Dużą Sceną, wymiany fragmentu instalacji hydrantowej, wykonania dodatkowych klap odcinających przy pomieszczeniu CEK, wymiany okładzin ściennych i sufitu wraz z konstrukcją na Małej Scenie, możliwe było dopiero po odkrywkach ujawniających rzeczywisty stan techniczny wskazanych elementów. Zmiany umowy w zakresie zmiany systemu fasady południowej i rezygnacji z konstrukcji pod zieleń pnącą – wprowadzone aneksem nr 2 z 24 sierpnia 2020 r. – oraz rezygnacji z banneru ściennego – wprowadzone aneksem nr 3 z 10 grudnia 2020 r. – były dowolne. Nie wynikały one ani z przyczyn określonych w ustawie Pzp ani w umowie z wykonawcą, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 138, 2292-2413, 2414-2418)

3.3. Teatr prawidłowo zorganizował nadzór nad realizacją inwestycji i zapewnił jego sprawowanie przez cały okres prowadzenia robót budowlanych. Stosownie do umowy i SIWZ obowiązkiem wykonawcy było m.in. zapewnienie personelu kluczowego, tj.: kierownika budowy, kierowników oraz specjalistów dla robót branżowych⁴⁰. Dla osób tych określono szczegółowo wymagania w zakresie posiadania stosownych uprawnień budowlanych i branżowych oraz doświadczenia zawodowego. Spełnienie tych wymagań zweryfikowano przy wyborze wykonawcy oraz przy zmianie personelu kluczowego. W ramach umów w przedmiocie opracowania dokumentacji projektowej Teatr zapewnił sprawowanie przez projektantów funkcji inspektorów nadzoru autorskiego w całym okresie realizacji inwestycji. Nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami budowlanymi – zlecony zewnętrznemu podmiotowi – sprawował zespół nadzoru inwestorskiego składający się z inspektora nadzoru inwestorskiego, dwóch inspektorów branżowych oraz koordynatora zespołu. Teatr zweryfikował posiadanie przez ww. osoby wymaganych uprawnień oraz doświadczenia zawodowego przy realizacji podobnych inwestycji. Poprawne założenia organizacyjne nie zapobiegły jednak nieprawidłowemu wykonaniu niektórych robót budowlanych.

(akta kontroli str. 832-862, 1016-1063, 1257-1262,)

W trakcie realizacji inwestycji regularnie – co do zasady co dwa tygodnie – odbywały się narady techniczne i koordynacyjne, na których omawiano postępy robót oraz pojawiające się wątpliwości lub problemy w jej realizacji. Łącznie przeprowadzono 45 takich narad. Uczestniczyli w nich inspektorzy nadzoru inwestorskiego, kierownik budowy, kierownicy robót, przedstawiciele Teatru (Dyrektor i członkowie zespołu do nadzoru nad realizacją zamówienia), przedstawiciele wykonawcy, a w razie potrzeby projektanci i przedstawiciele podwykonawców oraz inne zaproszone osoby. W czasie obostrzeń związanych z epidemią COVID-19 spotkania były prowadzone przy wykorzystaniu środków łączności na odległość. Spotkania te były w części dokumentowane i nie zostały zaliczone do ogólnej liczby narad. Dyrektor Teatru i specjalista ds. projektów inwestycyjnych i/lub inni upoważnieni pracownicy Teatru przeprowadzali także kontrole doraźne prowadzonych robót, m.in. w zakresie zabezpieczenia mienia Teatru oraz usuwania wad i usterek.

(akta kontroli str. 2419-2428)

3.4. Podczas realizacji inwestycji przestrzegano zasad mających na celu zapewnienie właściwego standardu i jakości robót budowlanych. Przed wbudowaniem wyrobu budowlanego lub zamontowaniem urządzenia wykonawca składał do nadzoru inwestorskiego pisemny wniosek o ich zatwierdzenie. Do wniosku wymagane było

⁴⁰ W branży elektrycznej, sanitarnej i specjalistów ds. elektroakustyki i oświetlenia scenicznego.

dołączenie stosownych dokumentów (m.in. deklaracji zgodności, aprobaty techniczne, atesty i certyfikaty) potwierdzających dopuszczenie stosowania wyrobów lub urządzeń w budownictwie oraz posiadane przez nie wymaganych cech i parametrów techniczno-użytkowych. Względem robót podlegających zakryciu wymagane było uprzednie przeprowadzenie odbioru przez nadzór inwestorski, który co do zasady potwierdzał poprawność ich wykonania⁴¹. Jakość zrealizowanych robót i ich zgodność z dokumentacją projektową była weryfikowana przez inspektorów nadzoru inwestorskiego i kierownika budowy przy każdym z dziewięciu przeprowadzonych odbiorów częściowych. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego przeprowadzali także kontrole doraźne prowadzonych robót, których ustalenia wpisywane były w dzienniku budowy. Pomimo prawidłowego ustanowienia procedur zapewnienia jakości oraz ich przestrzegania, niektóre roboty budowlane zostały zrealizowane w sposób niezgodny z przepisami warunków technicznych i/lub mogący stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 254-394, 832-962)

3.5. Po zakończeniu inwestycji Teatr naliczył wykonawcy 3 341 816,17 zł kar umownych, w tym 3 277 282,25 zł za niezrealizowanie robót w terminie, 9 533,92 zł za nieterminowe przedłożenie skorygowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego, 5 000 zł za brak zapisu dotyczącego cesji faktury, 15 000 zł za brak zapłaty podwykonawcom oraz 5 000 zł za niezatwierdzonego podwykonawcę. Ponadto Teatr ustalił na kwotę 1 060 858,29 zł należne mu od wykonawcy odszkodowanie za wady, braki, usterki i szkody wyrządzone w mieniu Teatru. Kontrolowana jednostka wezwała wykonawcę do zapłacenia powyższych kwot doręczając mu noty obciążeniowe na łączną kwotę 4 402 674,45 zł⁴². W notach obciążeniowych podano podstawy i sposób obliczenia poszczególnych kwot oraz podano numer rachunku bankowego i wyznaczono termin zapłaty.

(akta kontroli str. 1970-2040)

Wykonawca nie zapłacił naliczonych kar i odszkodowania w wyznaczonym terminie, a Teatr 16 lipca 2021 r. wezwał gwaranta do wypłacenia 710 000 zł z zabezpieczenia należytego wykonania umowy tytułem odszkodowania za braki, usterki i szkody w mieniu Teatru, a następnie 21 lipca 2021 r. zawiadomił wykonawcę o zatrzymaniu, z tego samego tytułu, kwoty 76 490,70 zł z zabezpieczenia w formie pieniężnej. Następnie Teatr – po bezskutecznym poinformowaniu wykonawcy o możliwości przedłużenia ważności zabezpieczenia⁴³, 25 sierpnia 2021 r. wezwał gwaranta do wypłacenia, po korekcie żądania pismem z 16 września 2021 r., kwoty 744 052,79 zł tytułem pozostałych roszczeń związanych z nienależytym wykonaniem umowy, w tym naliczonych kar umownych. W wyniku wypłacenia i zatrzymania ww. zabezpieczeń Teatr uzyskał łącznie 1 530 543,49 zł. Wykonawca do czasu zakończenia czynności kontrolnych (14 października 2022 r.) nie uregulował pozostałych należności Teatru. Nota obciążeniowa nr 2/07/2021 dotycząca odszkodowania za wady, braki i usterki oraz szkody w mieniu Teatru, podlegała korektom⁴⁴ do 363 595,68 zł w związku z częściowym usunięciem przez wykonawcę braków i wykonaniem napraw. Pozostająca do zapłaty należność Teatru, na dzień zakończenia czynności kontrolnych, wynosiła zatem 2 560 623,72 zł⁴⁵. Teatr nie dochodził tej należności,

⁴¹ Wyjątkiem zastrzeżenie niewykonanie ścian piwnic i doszczelnienia dylatacyjnego pod fasadą.

⁴² Nota nr 1/07/2021 z 8 lipca 2021 r., nr 2/07/2021 z 9 lipca 2021 r., nr 3/07/2020 z 12 lipca 2021 r., nr 1/08/2020 z 25 sierpnia 2021 r., nr 2/09/2021 z 24 września 2021 r.

⁴³ Warunek wynikający z obowiązującego wówczas art. 15r¹ ust. 3 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.), dalej ustawa COVID.

⁴⁴ 30 lipca 2021 r., 16 sierpnia 2021 r., 8 września 2021 r. i 24 września 2021 r.

⁴⁵ Sposób obliczenia: 4 402 674,45 zł (należność początkowa) - 1 530 543,49 zł (kwota z zabezpieczeń) - 311 507,26 zł (wartość usuniętych braków i wykonanych napraw) = 2 560 623,72 zł.

wierzytelności z tytułu odszkodowania nie potrącił z wynagrodzenia wykonawcy, a wyrządzonych przez wykonawcę szkód nie zgłosił do ubezpieczyciela wykonawcy i nie żądał od niego wypłaty odszkodowania. Zagadnienia te opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1494-1525, 1970-2040)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zmiany umowy Nr 4/SZP-TJK/2019 z 8 sierpnia 2019 r. w drodze aneksu nr 2 z 24 sierpnia 2020 r. dokonano z naruszeniem art. 144 ust. 1 ustawy Pzp oraz art. 7 ustawy Pzp, tj. wbrew zakazowi zmian umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. Przepis ten zakazuje – co do zasady – zmian umowy zawartej w trybie ustawy Pzp, z wyjątkami enumeratywnie wymienionymi w art. 144 ust. 1 pkt 1-6 ww. ustawy. W treści aneksu nr 2 powołano się na przewidzianą w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp możliwość zmiany umowy⁴⁶ oraz na § 19 ust. 4 lit. k i § 20 umowy z wykonawcą dotyczące wystąpienia konieczności wprowadzenia robót zamiennych, i stwierdzono, że *zaszła konieczność wykonania robót zamiennych fasady*, w sposób określony w rewizji nr 3, z *przyczyn technologicznych, związanych z koniecznością aktualizacji rozwiązań projektowych, w tym związanych z wymiernymi korzyściami dla Teatru, związanymi z niższymi kosztami eksploatacyjnymi, jak również mniej wymagającą konserwacją, czy prostszą obsługą fasady*. W załączonym do aneksu protokole konieczności nr 2 z 24 sierpnia 2020 r. rozwinięto uzasadnienie zmian o aspekty techniczne i technologiczne, jednakże bez przytoczenia jakichkolwiek weryfikowalnych parametrów lub obliczeń⁴⁷. Najwyższa Izba Kontroli, w oparciu o całościowy zgrumowany materiał dowodowy, w tym zeznania projektantów, inspektora nadzoru inwestorskiego, kierownika budowy, opinię biegłego oraz częściowo o zeznania Prezesa wykonawcy i wyjaśnienia Dyrektora Teatru oraz specjalisty ds. projektów inwestycyjnych, ustaliła, że podane przyczyny wprowadzenia rozwiązań zamiennych fasady nie odzwierciedlały rzeczywistej podstawy wprowadzenia ww. zmiany do umowy.

(akta kontroli str. 1573-1577, 2333-2385, 2429-2444)

Projekt pierwotny (przetargowy) był prawidłowy i nadawał się do realizacji, w szczególności spełniał wymagania dotyczące współczynnika przenikania ciepła. Przewidywał on wykonanie fasady w nowoczesnym⁴⁸ systemie bezramowym, z żebrami szklanymi i taflami szklanymi montowanymi punktowo na rotulach, tj. w taki sposób, że na zewnątrz tafle przylegają bezpośrednio do siebie i nie są widoczne elementy konstrukcji, a także wykonanie szklanych drzwi obrotowo-przesuwanych o wysokości ok. 3,4 m umożliwiających pełne niezakłócone elementami konstrukcyjnymi otwarcie na szerokość czterech kwater. Projekt pierwotny zakładał także wykonanie konstrukcji pod zieleń pnącą, które były proekologicznym akcentem architektonicznym wpływającym na wygląd obiektu oraz miały zabezpieczać wnętrze Teatru przed nadmiernym nasłonecznieniem.

(akta kontroli str. 1529-1547, 1559-1577, 1609-1613, 2429-2444)

⁴⁶ Tj. gdy zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian.

⁴⁷ Wskazano m.in., że decyzję o korekcie dokumentacji projektowej podjęto w celu dostosowania jej do stosowanych aktualnie nowoczesnych technologii wykonania fasady szklanej z uwzględnieniem m.in. poprawy jej funkcjonalności w zakresie jej dostępności, tj. zmian zastosowanej stolarki drzwiowej (zmiana na drzwi typu pivot), wyglądu, zastosowanie zmian w obrębie fasady z zastosowaniem materiałów i rozwiązań nowszej generacji, gwarantujących mniejsze koszty eksploatacji, zwiększenie reżimu przenikania ciepła, uzyskanie lepszej jakości robót.

⁴⁸ W opinii biegłego, powołanego na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o NIK, wskazano m.in., że rozwiązanie zawarte w pierwotnym projekcie przewidywało wykonanie fasady w nowszej technologii, niż technologia przewidziana w Rewizji nr 3..

Przyjęta do realizacji rewizja nr 3 zmieniła system wykonania elewacji na słupowo-ryglowy z taflami szkła osadzonymi w ramach widocznych od zewnątrz. Drzwi otwierane na szerokość czterech kwater zastąpiono drzwiami otwierającymi się w ramach konstrukcji jednej kwatery. Zrezygnowano także z konstrukcji na zieleń pnącą. System zamienny był prawidłowy pod względem technicznym i zapewniał takie same parametry przenikania ciepła jak system pierwotnie zaprojektowany.

(akta kontroli str. 1529-1547, 1559-1577, 1609-1613, 2429-2444)

Kierownik budowy i inspektor nadzoru inwestorskiego w zeznania wskazali, że oferta przetargowa wykonawcy w zakresie fasady była niedoszacowana, gdyż nie uwzględniała wymaganej wysokości szklenia, podziału elewacji i wysokości drzwi. Wykonawca oparł się na wykonaniu elewacji przy zastosowaniu standardowych rozwiązań systemowych, które jednak nie spełniały założeń projektu pierwotnego, a zrealizowanie fasady zgodnie z projektem pierwotnym nie było możliwe w przedziale kosztowym przyjętym przez wykonawcę.

(akta kontroli str. 1529-1547, 1559-1577, 1609-1613, 2429-2444)

Dyrektor Teatru i specjalista ds. projektów inwestycyjnych wyjaśnili, że projekt pierwotny fasady był prawidłowy i nadawał się do realizacji, podkreślając, że oprócz wykonawcy oferty złożyli także inni oferenci, i nie było żadnych pytań lub zastrzeżeń dotyczących tego projektu. W wyjaśnienia wskazali także na niedoszacowanie oferty wykonawcy oraz podejmowane przez niego próby przeforsowania akceptacji rozwiązań zamiennych niezgodnych z założeniami projektu pierwotnego.

(akta kontroli str. 1573-1576, 1609-1613)

W tych okolicznościach zmiana umowy w zakresie zmiany systemu wykonania fasady nie wynikała z konieczności wprowadzenia robót zamiennych, ale w istocie stanowiła wynik nieuprawnionego renegegowania umowy przetargowej w zakresie przedmiotu umowy oraz wynagrodzenia wykonawcy. Skutkiem nieprawidłowości było nieuzasadnione zwiększenie wynagrodzenia wykonawcy o 1 145 013,30 zł, pomimo że rozwiązania zamienne nie były ani nowocześniejsze ani nie miały korzystniejszych parametrów technicznych, a za to obejmowały rezygnację z konstrukcji stalowych pod zieleń pnącą o wartości kosztorysowej 397 008,97 zł.

(akta kontroli str. 2339-2385)

Dyrektor Teatru i specjalista ds. projektów inwestycyjnych wyjaśnili, że wobec nierealizowania przez wykonawcę fasady według projektu pierwotnego, w Teatrze rozważano rozwiązanie z nim umowy, ale z obawy przed poważnymi konsekwencjami dla Teatru⁴⁹, Dyrektor zdecydował się na poszukiwanie rozwiązania kompromisowego umożliwiającego dokończenie inwestycji we współpracy z wykonawcą. Jednocześnie jednak ww. osoby wyjaśniły, że przy zmianie umowy były przekonane, że zgodnie ze stanowiskiem projektantów możliwe jest wykonanie fasady w sposób zamienny, który polepszy funkcjonalność Teatru, założenia projektu (otwartość Teatru) oraz ulepszy eksploatację fasady w okresie jej użytkowania (drzwi pivotowe zamiast rozsuwanych). W opinii Dyrektora Teatru została zastosowana inna technologia, która dzięki zastosowaniu drzwi pivotowych zapewnia niższe koszty eksploatacji i logistyczne i dlatego uważa, że mimo wszystko zastosowane zostały rozwiązania lepsze i korzystniejsze niż zakładał projekt pierwotny, o czym też zapewniali go inspektorzy nadzoru inwestorskiego i projektanci.

⁴⁹ Wskazano m.in. na zwiększenie kosztów w nowym przetargu na dokończenie rozpoczętej budowy i zagrożenie dla ciągłości działania Teatru na kolejne lata.

Ustosunkowując się do opinii biegłego oraz zeznań inspektora nadzoru inwestorskiego, kierownika budowy i inspektorów nadzoru autorskiego, Zastępca Dyrektora Teatru oświadczył, że używane przez nich określenie „nowocześniejsza elewacja” jest terminem ocennym i subiektywnym, a fasada miała spełniać oczekiwania estetyczne Teatru, a nie osób trzecich.

(akta kontroli str. 1573-1576, 1609-1613, 2496-2513)

Inspektor nadzoru inwestorskiego zeznał, że *celem rewizji było w maksymalnym stopniu zachowanie wyglądu elewacji przewidzianego w projekcie podstawowym – tj. podziału szklenia i wysokości drzwi – przy zachowaniu możliwie niskich kosztów wykonania. W przedziale środków jakimi dysponował zamawiający konieczne okazało się jednak przyjęcie rozwiązania kompromisowego. Udało się zachować podział szklenia i wysokość drzwi ale zrezygnowano z drzwi harmonijkowych na rzecz pivotowych oraz z systemu „bezramowego” na rzecz „ramowego”.*

(akta kontroli str. 1535-1540)

Kierownik budowy zeznał, że *przy zachowaniu wszystkich wymogów projektu podstawowego koszt wykonania byłby dużo wyższy. Elewacja ramowa z rewizji nr 3 była rozwiązaniem kompromisowym: lepszym niż projekt warsztatowy bo zachowywano wysokość drzwi i podział elewacji, ale tańszym i łatwiejszym w realizacji niż projekt z marca 2017 r. (projekt podstawowy).*

(akta kontroli str. 1529-1534)

Stanowisko Dyrektora Teatru i specjalisty ds. projektów inwestycyjnych co do zasadności zmiany umowy nie zasługiwało na uwzględnienie. W opinii biegłego powołanego w toku postępowania kontrolnego realizacja inwestycji według projektu pierwotnego dawałaby najprostszą z możliwych konserwację i obsługę fasady szklanej budynku, bo w fasadzie ramowej (zrealizowanej według projektu wykonawczego-rewizja 3), występuje około 224 mb więcej ram zewnętrznych niż w fasadzie bezramowej. Według biegłego, z tego powodu na konserwację i obsługę fasady ramowej należałoby przeznaczyć ok. trzy razy więcej czasu niż na fasadę bezramową. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli otwieranie drzwi pivotowych rzeczywiście może być łatwiejsze⁵⁰ niż drzwi obrotowo-przesuwnych, niemniej jednak tę jedną okoliczność nie sposób uznać za racjonalną podstawę istotnej zmiany umowy, zwłaszcza, że drzwi i tak są otwierane przez wyznaczonych pracowników głównie na okoliczność wydarzeń artystycznych. Poza tym łatwiejsze otwieranie drzwi pivotowych odbywa się kosztem utraty funkcjonalności niezakłóconego elementami konstrukcyjnymi otwarcia na szerokość do czterech kwadrantów, co stanowiło jedno z podstawowych założeń projektu pierwotnego. Za niezasadną uznano także argumentację Zastępcy Dyrektora Teatru. „Nowocześniejsza elewacja” oznacza rozwiązanie techniczne bliższe obecnym czasom. W opinii biegłego i zeznaniach wyjaśniono, że elewacje szklane typu „bezramowego” są realizowane od ok. 20 lat a typu „ramowego” od przynajmniej 50 lat, co oznacza, że system „bezramowy” jest nowocześniejszy. Nie ulega wątpliwości, że fasada miała przede wszystkim spełniać oczekiwania estetyczne Teatru, jednakże oczekiwania te powinny zostać określone w opisie przedmiotu zamówienia w postępowaniu przetargowym, a nie wprowadzane w drodze zmiany umowy. Jak już wyżej wyjaśniono, zmiany umowy w zamówieniach publicznych możliwe są wyłącznie w przypadku wystąpienia ściśle określonych i weryfikowalnych okoliczności, do których nie zaliczają się oczekiwania estetyczne.

(akta kontroli str. 1601-1603, 2429-2445)

2. Niektóre roboty budowlane związane z wykonaniem tarasów zewnętrznych, wejść do budynku, schodów zewnętrznych od strony południowej oraz dojść technologicznych w sutenerach, zostały zrealizowane w sposób niezgodny

⁵⁰ Ze względu na mniejszy ciężar oraz mniej skomplikowany mechanizm zawiasowy.

z przepisami wynikającymi z warunków technicznych budynków lub w sposób mogący stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. I tak:

a/ Taras przy elewacji południowej o wysokości 1 m względem poziomu przyległego terenu – nawierzchni Placu Teatralnego – gdzie wysokość pojedynczych uskoków miejscami przekraczała 0,5 m i wynosiła dokładnie 0,6 m po zachodniej stronie schodów prowadzących do drzwi rozsuwanych dwuskrzydłowych, 0,51 m po wschodniej stronie tych schodów, a maksymalnie 0,68 m w południowo-wschodnim narożniku tarasu, przy pochylni dla niepełnosprawnych, nie został zabezpieczony balustradami. Taras stanowił element ciągu komunikacyjnego do wejścia ze szklanymi drzwiami rozsuwanymi, do których prowadziła pochylnia dla osób niepełnosprawnych. Stosownie do § 296 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, schody zewnętrzne i wewnętrzne, służące do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m, powinny być zaopatrzone w balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej. Wykonane tarasy naruszały również przepisy art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz ust. 4 ustawy Prawo budowlane poprzez niespełnianie wymagań podstawowych dotyczących bezpieczeństwa użytkownika oraz niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich. Uskoki tarasów, nawet w miejscach, w których wysokość pojedynczych uskoków nie przekracza 0,5 m, stwarzały zagrożenie osób z nich korzystających, zwłaszcza dla osób poruszających się na wózkach i osób niedowidzących lub niewidomych. Brak balustrad i oznakowania krawędzi uskoków w sposób przewidziany dla niedowidzących lub niewidomych (systemy oznakowania wyczuwalno-wizualnego) zagrażał ich zdrowiu i życiu poprzez ryzyko upadku z wysokości 1 m na wybrukowaną nawierzchnię Placu Teatralnego.

b/ Szklane drzwi rozsuwane dwuskrzydłowe po stronie wschodniej (przy pochylni dla niepełnosprawnych) oraz 16 szt. drzwi szklanych tarasowych obrotowych (pivotowych), które stanowiły jednolite przezroczyste tafle szkła, podobnie jak przylegające szklane tafle elewacyjne nieotwieralne, nie posiadały żadnych oznaczeń kontrastowych. Powyższe naruszało wymóg wynikający z § 295 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, w myśl którego skrzydła drzwiowe wykonane z przezroczystych tafli powinny być oznakowane w sposób widoczny oraz powinny być wykonane z materiału zapewniającego bezpieczeństwo użytkowników w przypadku stłuczenia. Brak oznaczeń skrzydeł drzwiowych może powodować u użytkowników niepewność co do tego, gdzie znajdują się drzwi a gdzie przeszklenia stałe, a także utrudniać orientację co do położenia skrzydła drzwi – czy jest otwarte czy zamknięte. Tym samym stwarza to zagrożenie urazu na skutek uderzenia w tafle szkła, w szczególności w przypadku potrzeby szybkiego opuszczenia budynku w sytuacji kryzysowej (ewakuacji). Wskazany brak oznaczeń kontrastowych naruszał także regulacje dotyczące dostępności obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami – tutaj osób niedowidzących⁵¹. Spośród drzwi wykonanych w ramach kontrolowanej inwestycji, tylko drzwi rozsuwane jednoskrzydłowe posiadały oznaczenia kontrastowe (napisy *Wejście główne*, *Main entrance*). Wszystkie drzwi znajdowały się na ciągach komunikacyjnych i były przeznaczone dla gości Teatru oraz klientów kawiarni w foyer, a drzwi rozsuwane w części wschodniej także dla osób korzystających z pochylni dla niepełnosprawnych.

c/ Schody betonowe prowadzące do wejścia głównego od strony południowej (oznaczonego *Wejście główne*, *Main entrance*) miały szerokość biegu 5,4 m i nie posiadały balustrady pośredniej ani balustrady od strony wschodniej. Od strony wschodniej bieg schodów wprawdzie był ograniczony konstrukcją ogrodu wertykalnego, niemniej jednak nie spełniała ona funkcji balustrady, jaką jest ułatwienie

⁵¹ szczególnie określają normy DIN 18040-1: 2010-10 Budownictwo bez barier – Zasady projektowania – Część 1: Budynki ogólnodostępne i DIN 32975:2009-12 Projektowanie informacji wizualnych w przestrzeni publicznej do budynków bez barier.

korzystania ze schodów osobom o ograniczonej sprawności ruchowej. Schody prowadzące do drzwi rozsuwanych dwuskrzydłowych w części wschodniej elewacji południowej miały szerokość 4,4 m i w ogóle nie posiadały balustrad. Stosownie do § 296 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, schody zewnętrzne i wewnętrzne w budynku użyteczności publicznej powinny mieć balustrady lub poręcze przyściennie, umożliwiające lewo i prawostronne ich użytkowanie. Przy szerokości biegu schodów większej niż 4 m należy zastosować dodatkową balustradę pośrednią.

d/ Sześć skrzydeł drzwiowych obrotowych (pivotowych) w części środkowej elewacji południowej nie posiadało balustrady zapobiegającej wchodzeniu /wychodzeniu do/z budynku, pomimo że drzwi te wychodzą wprost na stromą skarpę (spadek 29%) o nawierzchni trawiastej o wysokości 1 m. Stosownie do § 66 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, w celu zapewnienia dostępu do pomieszczeń położonych na różnych poziomach należy stosować schody stałe, a w zależności od przeznaczenia budynku – również pochylnie odpowiadające warunkom określonym w ww. rozporządzeniu. Przepis § 70 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych przewiduje, że maksymalne nachylenie pochylni związanych z budynkiem – przy różnicy wysokości ponad 0,5 m – nie może przekraczać 6%. Do ww. wejść znajdujących się na poziomie +1 m względem poziomu terenu, powinny zostać zatem doprowadzone schody lub odpowiednia pochylnia albo zamontowana balustrada ochronna (lub inne zabezpieczenie) – w przypadku, gdyby drzwi miały służyć jako ozdoba architektoniczna i pełnić funkcję otworu okiennego umożliwiającego otwarcie pomieszczeń na teren przylegający. Drzwi te nie mogą służyć do komunikacji..

e/ Przejścia technologiczne w suterrenach zostały zawężone i zaniżone poprzez poprowadzone kanały instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej, przez co nie spełniały minimalnych wymagań BHP. W głębi suterren przejście miało szerokość 0,55 m na odcinku 1,45 m przy jego wysokości wynoszącej 1,78 m. Bliżej wejścia do suterren, w pomieszczeniu z centralą wentylacyjną N4W4 dla Małej Sceny, przejście miało wysokość 1,61 m. Powyższe stanowiło naruszenie wymogów wynikających z § 47 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy⁵², które przewidują, że *dopuszcza się zmniejszenie wysokości dojścia do 1,8 m oraz że przejścia między maszynami a innymi urządzeniami lub ścianami przeznaczone tylko do obsługi tych urządzeń powinny mieć szerokość co najmniej 0,75 m.*

(akta kontroli str. 54-62, 2429-2445)

Inspektor nadzoru autorskiego – główny projektant – zeznała, że: 1/ w projekcie wysokość uskoków nie przekraczała 0,5 m i jej zdaniem balustrady nie były wymagane, 2/ oznaczenia kontrastowe nie były elementem wymaganym w projekcie architektonicznym, 3/ nie pamięta dlaczego nie zaprojektowała balustrad przy schodach – może przyjęła, że nie są one wymagane dla schodów zewnętrznych, 4/ drzwi wychodzące na skarpę trawiastą były wymagane przez zamawiającego i nie będą stwarzały zagrożenia dla ludzi jeżeli zostanie wyłączona możliwość korzystania z nich do komunikacji osób, np. poprzez ustawienie barierki i oznaczenia zakazu wychodzenia / wchodzenia przez te drzwi – w obecnym układzie drzwi te pełnią funkcję architektoniczną i przy korzystnych warunkach pogodowych drzwi mogą służyć do podkreślenia połączenia wnętrza foyer z zielenią zewnętrzną oraz że nie pamięta, aby w projekcie skarpa miała aż tak duży spadek. Drugi projektant zeznała podobnie, zaznaczając m.in., że drzwi wychodzące na skarpę trawiastą nie mogą służyć do komunikacji oraz że, w jej ocenie, oznaczenia kontrastowe są wymagane

⁵² Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, ze zm.

dla wyjść ewakuacyjnych, a szklane drzwi wychodzące na tarasy nie pełnią takiej funkcji.

(akta kontroli str. 1565-1569)

Inspektor nadzoru inwestorskiego zeznał, że: 1/ wykonawca tłumaczył, że dojścia do większości urządzeń są zapewnione, a problem wystąpił tylko przy dwóch centralach wentylacyjnych, podejrzewam, że nie było wystarczającej ilości miejsca aby pomieścić wszystkie zaprojektowane instalacje i urządzenia z zachowaniem wymaganych parametrów dojść technologicznych, 2/ na brak balustrad przy schodach nie zwróciłem uwagi, 3/ drzwi wychodzące na skarpę były zgodne z założeniami projektu, 4/ temat zabezpieczenia tarasów poruszałem na radach budowy, ale zapadła decyzja, żeby roboty wykonać zgodnie z projektem, który nie przewidywał balustrad, założyłem zatem, że zabezpieczenia tarasów zostaną wykonane w ramach aranżacji ogródków kawiarnianych, 5/ postulowałem o wprowadzenie oznaczeń kontrastowych na szklanej elewacji dla bezpieczeństwa ptaków, ale nie zostało to uwzględnione.

(akta kontroli str. 1535-1540)

Kierownik budowy zeznał, że problem niewystarczających wymiarów dojść technologicznych wystąpił tylko przy dwóch centralach wentylacyjnych i może być potraktowane jako odstępstwo od norm i według niego nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi. Odnosząc się do drzwi wychodzących na skarpę wskazał, że są one zamykane na klucz i nie muszą być otwierane – przyjąłem, że drzwi są elementem architektonicznym zapewniającym zachowanie jednolitości elewacji. Odnosząc się do braku balustrad kierownik budowy zeznał, że nie przewidziano ich w projekcie, gdyż najprawdopodobniej były one niezgodne z założeniami estetycznymi.

(akta kontroli str. 1529-1534)

Prezes wykonawcy zeznał, że jego zadaniem było realizowanie robót zgodnie z projektem, a z drzwi wychodzących na skarpę nie można korzystać, co w jego ocenie jest niedorzeczne.

(akta kontroli str. 1559-1564)

Specjalista ds. projektów inwestycyjnych wyjaśniła, że nie zajmowała się weryfikacją zgodności robót z przepisami, bo za to odpowiadali inspektorzy nadzoru inwestorskiego, autorskiego i kierownik budowy oraz że drzwi wychodzące na skarpę nie zostały wykonane w celu wchodzenia / wychodzenia z budynku, ale stanowią realizację celu artystycznego – otwarcia wnętrza teatru na otoczenie i likwidację barier. Dyrektor Teatru wyjaśnił, że drzwi pivotowe są otwierane w różnych konfiguracjach, w zależności od potrzeb użytkowych lub artystycznych, przez wyznaczonych pracowników i nie ma możliwości otwarcia drzwi przez osoby postronne. Podkreślił także, że nad prawidłowością realizacji robót budowlanych czuwał szereg powołanych specjalistów, którzy nie zgłaszali nieprawidłowości w zakresie wskazanym przez Najwyższą Izbę Kontroli. Dyrektor Teatru zadeklarował wezwanie do wyjaśnień nadzoru autorskiego i inwestorskiego oraz ewentualnie również wykonawcy robót.

(akta kontroli str. 1068-1075, 1570-1572)

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że naruszenia warunków technicznych oraz wymogów bezpieczeństwa użytkowania obiektów budowlanych zostały potwierdzone w opinii biegłego powołanego w toku postępowania kontrolnego. Argumenty, że drzwi w elewacji południowej nie znajdują się na drogach ewakuacyjnych oraz że drzwi pivotowe są otwierane w zależności od potrzeb przez wyznaczonych pracowników kontrolowanej jednostki nie zasługują na uwzględnienie. Zwrócić należy uwagę, że w przypadku konieczności opuszczenia Teatru w sytuacji kryzysowej nie można oczekiwać, że osoby nie będą korzystać z najbliższych drzwi prowadzących na

zewnątrz, w tym drzwi bez oznaczeń kontrastowych, wychodzących na niezabezpieczone balustradą tarasy i na skarpę trawiastą. Drzwi po ich otwarciu przez wyznaczonego pracownika pozostawiane były w tej pozycji, przez co mogły służyć do wychodzenia i wchodzenia.

(akta kontroli str. 2429-2444)

3. Teatr nie dochodził od wykonawcy należności w wysokości 2 560 623,72 zł z tytułu naliczonych kar umownych i odszkodowania za usterki i wady oraz szkody w mieniu Teatru, co stanowiło naruszenie postanowień art. 42 ust. 5 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵³, w myśl którego jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Należność została naliczona notami obciążeniowymi z lipca, sierpnia i września 2021 r., co do których termin zapłaty bezskutecznie upłynął. Po częściowym zaspokojeniu roszczeń wynikających z tych not poprzez skorzystanie z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w okresie od lipca do października 2021 r., Teatr nie podejmował działań w celu wyegzekwowania pozostałej kwoty. Dyrektor Teatru wyjaśnił, że pozostałej należności nie dochodzono, gdyż wykonawca zapowiadał, że przedstawi dowody niezasadności naliczenia kar, w szczególności, że opóźnienie zakończenia przedmiotu umowy było spowodowane epidemią COVID-19, przez co wysokość kar mogłaby ulec zmianie. Ponadto Dyrektor Teatru wskazał, że roszczenie nie jest zagrożone przedawnieniem, a wykonawca 2022 r. zaprosił Teatr do mediacji, co rokuje na polubowne załatwienie sprawy. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli należności jednostki samorządowej powinny być jednak dochodzone bez zbędnej zwłoki.

(akta kontroli str. 1156-1164, 1970-2040)

4. Teatr niegospodarnie skorzystał z gwarancji ubezpieczeniowych należytego wykonania umowy⁵⁴ do częściowego zaspokojenia wymagalnych roszczeń z tytułu usterek, wad i szkód wyrządzonych przez wykonawcę w mieniu Teatru wyliczonych na łączną kwotę 1 060 858,29 zł⁵⁵, zamiast dokonać ich potrącenia z wynagrodzenia należnego wykonawcy, gdyż ograniczyło to możliwość zaspokojenia roszczeń Teatru z tytułu kar umownych wyliczonych na kwotę 3 341 816,17 zł, wobec sumy zabezpieczenia wynoszącej 2 186 490,70 zł, z czego 655 947,21 zł pozostające na zabezpieczenie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi.

W wyniku dziewiątego rozliczenia częściowego i rozliczenia końcowego⁵⁶ Teatr, po potrąceniu wynagrodzenia wypłaconego bezpośrednio podwykonawcom, wypłacił 24 sierpnia 2021 r. na rachunek bankowy wykonawcy kwotę 938 243,26 zł a 18 listopada 2021 r. – kwotę 1 330 189,75 zł. Obowiązujące w tym czasie przepisy art. 15r¹ ustawy COVID zakazujące potrącen z wynagrodzenia i innych wierzytelności wykonawcy oraz z zabezpieczenia należytego wykonania umowy odnosiły się wyłącznie do kar umownych. Wymagalne roszczenia odszkodowawcze kwalifikowały się zatem do potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy. O ile zakaz potrącenia kar umownych z wynagrodzenia wykonawcy był bezwzględny, o tyle ich wypłacenie z zabezpieczenia było możliwe po spełnieniu warunku wynikającego z obowiązującego wówczas art. 15r¹ ust. 3 ustawy COVID.

Główna Księgowa wyjaśniła, że Dyrektor Teatru podjął decyzję o skorzystaniu z zabezpieczenia i zaniechaniu potrącenia roszczeń odszkodowawczych z wynagrodzenia. Dyrektor Teatru wyjaśnił, że powyższe wynikało z konieczności

⁵³ Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

⁵⁴ Żądając 16 lipca 2021 r. wypłaty 710 000 zł z gwarancji ubezpieczeniowej od Towarzystwa Ubezpieczeniowego Europa S.A.

⁵⁵ Nota obciążeniowa nr 2/07/2021 z 9 lipca 2021 r. na kwotę 675 102,94 zł (w tym same szkody na kwotę 429 901,22 zł) oraz nota obciążeniowa nr 3/07/2021 z 12 lipca 2021 r. na kwotę 385 755,35 zł.

⁵⁶ Opartych na protokołach zawansowania Nr 9/Teatr/2020 z 14 maja 2021 i Nr 10/Teatr/2020 z 2 lipca 2021 r.

pozostawienia do dyspozycji Teatru jak największej kwoty z ostatniego rozliczenia częściowego i końcowego na ewentualne bezpośrednie płatności dla podwykonawców. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli wskazane motywy działań nie były uzasadnione, gdyż Teatr na bieżąco, przy każdym rozliczeniu częściowym, sprawdzał zapłatę wynagrodzenia podwykonawcom i w razie potrzeby dokonywał płatności bezpośrednich na ich rzecz. Wartość wszystkich robót wykonanych przez podwykonawców, a pozostająca do ostatniego rozliczenia częściowego i końcowego, wskazywała na możliwość potrącenia również roszczeń Teatru.

(akta kontroli str. 1609-1613, 1969, 2043-2073)

5. Wyrządzonych przez wykonawcę w majątku Teatru szkód nie zgłoszono do ubezpieczyciela wykonawcy (jako ich sprawcy) ani też nie podjęto próby uzyskania odszkodowania z polisy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej wykonawcy. Świadczyło to o braku rzetelności w wykonywaniu obowiązków służbowych przez pracowników Teatru i w konsekwencji ograniczyło możliwości zaspokojenia roszczeń Teatru. Stosownie do postanowień wynikających z § 13 umowy nr 4/SZP-TJK/2019 z 8 sierpnia 2019 r. wykonawca był zobowiązany na swój koszt zapewnić i utrzymać w ważności przez cały okres realizacji inwestycji umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu realizacji przedmiotu umowy, z sumą gwarancyjną nie niższą niż 10 000 000 zł, na jedno i wszystkie zdarzenia. Wymóg ten prawdopodobnie miał wpływ na cenę oferty, gdyż jego spełnienie wymagało poniesienia dodatkowych kosztów przez wykonawcę.

Specjalista ds. projektów inwestycyjnych oraz Dyrektor Teatru wyjaśnili, że szkód nie zgłaszano do ubezpieczyciela, gdyż oczekiwano, że wykonawca naprawi je dobrowolnie. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że skoro wykonawca był ubezpieczony to rzetelność wymagała podjęcia prób uzyskania odszkodowania, po bezskutecznym upływie terminów wyznaczanych wykonawcy na naprawienie szkód. Uruchomienie procedury ubezpieczeniowej nie stało na przeszkodzie dobrowolnego ich naprawienia szkód przez wykonawcę.

(akta kontroli str. 503-528, 669-707, 1076-1084, 1213-1214, 1573-1576, 1609-1613)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Teatru w zakresie przebiegu Inwestycji i nadzoru nad realizacją procesów inwestycyjnych.

O ocenie negatywnej przesądziły nieprawidłowości dotyczące nieuprawnionej zmiany umowy, naruszenia warunków technicznych i wymogów w zakresie bezpieczeństwa użytkowania niektórych elementów Inwestycji oraz niedochowania wymogów rzetelności i gospodarności przy dochodzeniu należności.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

4. Utrzymanie stanu technicznego obiektów budowlanych

4.1. Dla budynku Teatru prowadzono książkę obiektu budowlanego według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵⁷. Dokument ten obejmował wymagane wpisy, m.in. dane identyfikujące obiekt, podstawowe informacje o obiekcie, plan sytuacyjny z zaznaczonymi przyłączami do sieci uzbrojenia terenu oraz armatury do odcięcia czynnika dostarczanego za pomocą tych sieci. W książce tej odnotowane zostały wszystkie protokoły z okresowych kontroli oraz informacje o opracowanych dla obiektu dokumentach technicznych i przeprowadzonych remontach, ale część wpisów nie zawierała ważnych ustaleń wynikających z dokumentu będącego przedmiotem wpisu, ograniczając się do odesłania do treści samego dokumentu. We

⁵⁷ Dz. U. Nr 120, poz. 1134; dalej rozporządzenie w sprawie KOB.

wpisach dotyczących robót remontowych nierzetelnie podano podstawę ich realizacji, a w części X *Wykaz awarii i katastrof* nie odnotowano zerwania poszycia dachu w osiach B-H/20-36, do którego doszło w nocy z 23 na 24 lutego 2020 r. na skutek silnego wiatru. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.116-134)

4.2. Budynek Teatru był poddawany kontrolom okresowym stanu technicznego w zakresie i w terminach określonych przepisami ustawy Prawo budowlane⁵⁸. Kontrole polegające na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu przeprowadzono dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada przewidzianych dla budynków o powierzchni dachu przekraczającej 1 000 m². Kontrole okresowe były dokumentowane protokołami wystawianymi przez osoby posiadające stosowne uprawnienia budowlane. Protokoły zawierały elementy wskazane w ustawie Prawo budowlane, a usterki, które wymagały prac konserwacyjnych lub naprawczych, były przedstawiane na dołączonych zdjęciach. Do protokołów sporządzanych od 19 września 2020 r. – stosownie do obowiązującego od tej daty przepisu art. 62a ust. 4 ustawy Prawo budowlane – dołączono kopie zaświadczeń o przynależności osoby przeprowadzającej kontrolę do właściwej izby samorządu zawodowego oraz kopie decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych w odpowiedniej specjalności lub innych uprawnień lub kwalifikacji. Nie przeprowadzono kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu po uszkodzeniu budynku, do którego doszło w nocy z 23 na 24 lutego 2020 r. na skutek silnego wiatru, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 139-253)

4.3. Budynek Teatru ogólnie utrzymywany był w dobrym stanie technicznym i nadawał się do bezpiecznego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem. Dostateczny był jedynie stan techniczny pokrycia dachowego, obróbek blacharskich i rur spustowych oraz instalacji wodno-kanalizacyjnej i części elewacji i schodów zewnętrznych do lokali usługowych. W zaleceniach zawartych w protokołach z okresowych kontroli wskazywano na konieczność naprawy, wymiany lub konserwacji ww. elementów. Zalecenia w zakresie bieżącego utrzymania obiektu były wykonywane niezwłocznie, a wymagające zrealizowania robót remontowych włączano do przedsięwzięć remontowych, które były sukcesywnie realizowane.

(akta kontroli str. 139-253)

4.4. Po zakończeniu Inwestycji ujawniono 68 wad, usterek lub zastrzeżeń odnośnie do elementów budynku i zagospodarowania terenu, instalacji i urządzeń zrealizowanych w ramach Inwestycji (nie wliczając w to 52 wad, braków, usterek i szkód zidentyfikowanych podczas odbioru końcowego). Wszystkie wady, usterki lub zastrzeżenia były niezwłocznie zgłaszane wykonawcy w celu wykonania napraw gwarancyjnych. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych wykonawca uwzględnił ok. 40 zgłoszeń gwarancyjnych i przeprowadził wymagane naprawy lub wymienił wadliwe elementy lub urządzenia. Niektóre zastrzeżenia zostały zakwalifikowane do dalszej obserwacji, wobec niejednoznaczności znamion wady lub usterki (np. pojawiające się szумы podczas pracy klastera centralnego na Małej Scenie). Wady i usterki nie miały wpływu na możliwość użytkowania Teatru i przeważnie wymagały jedynie bieżących napraw, prac serwisowych lub poprawek estetycznych. Poważniejszą ustereką było pęknięcie szyby drzwi pivotowych. Wykonawca odmówił wymiany szyby w ramach gwarancji, w wyniku czego Teatr zrealizował ją trybie

⁵⁸ Stwierdzono na podstawie protokołów: pomiarów ochronnych instalacji elektrycznej RAP-0099-2018 z 17 stycznia 2019 r., okresowej kontroli pięcioletniej stanu technicznego z 20 maja 2022 r., okresowych kontroli przeprowadzanych co najmniej dwa razy w roku z 21 maja 2020 r, 30 listopada 2020 r., 18 maja 2021 r., 30 listopada 2021 r., okresowej kontroli stanu technicznego wentylacji mechanicznej z 21 stycznia 2022 r.

wykonania zastępczego za kwotę 56 850 zł. Zgłoszenia gwarancyjne następowały także w toku czynności kontrolnych, a wykonawca wykonywał naprawy lub usuwał wady i usterki. W 2022 r. przeprowadzono także przewidziany w umowie przegląd gwarancyjny inwestycji. Teatr rzetelnie monitorował stan techniczny przebudowanej i zmodernizowanej części obiektu i skutecznie korzystał z gwarancji udzielonej przez wykonawcę.

(akta kontroli str. 696-707, 863-867, 2458-2462)

Przez cały okres objęty kontrolą – zarówno przed, w trakcie, jak i po zakończeniu inwestycji – Teatr posiadał ważne ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia swojego majątku, w tym objętego inwestycją budynku Teatru, z sumami ubezpieczenia (po zaokrągleniu) wynoszącymi 55 mln zł w 2019 r., 70 mln zł w 2020 r. i 71 mln zł w 2021 r., odpowiadającymi wartości odtworzeniowej budynku. O realizacji inwestycji Teatr zawiadomił ubezpieczyciela 4 marca 2020 r., pomimo że przekazanie terenu budowy wykonawcy (w etapie pierwszym) nastąpiło 3 grudnia 2019 r., a roboty budowlane faktycznie były prowadzone od 6 grudnia 2019 r. Powyższe opóźnienie, które skutkowało ograniczeniem odpowiedzialności ubezpieczeniowej, opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 453-502)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Teatr po upływie trzech miesięcy od dnia faktycznego rozpoczęcia robót budowlanych uzyskał od ubezpieczyciela potwierdzenie ochrony ubezpieczeniowej szkód powstałych w związku z prowadzonymi robotami budowlanymi, co było działaniem nierzetelnym, gdyż skutkowało wyłączeniem odpowiedzialności ubezpieczyciela w tym zakresie.

Teren budowy został przekazany Wykonawcy 3 grudnia 2019 r. w zakresie terenu na zewnątrz budynku oraz 2 stycznia 2020 r. w zakresie części pomieszczeń wewnątrz budynku, a stosownie do zapisów dzienników budowy, roboty budowlane rozpoczęto odpowiednio 6 grudnia 2019 r. i 9 stycznia 2020 r. Ubezpieczyciel zapewniający ubezpieczenie majątkowe Teatru potwierdził kontynuację ochrony aneksem do polisy z 4 marca 2020 r. Przez trzy miesiące z ochrony ubezpieczenia wyłączone pozostawały szkody powstałe w związku z prowadzeniem robót budowlanych, gdyż § 9 ust. 1 pkt 10 OWU⁵⁹ stanowił, że ubezpieczyciel *nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w związku z prowadzonymi przez Ubezpieczającego lub na jego zlecenie w obrębie miejsca ubezpieczenia robotami budowlanymi (rozumianymi zgodnie z prawem budowlanym), chyba że fakt prowadzenia takich robót został uprzednio zgłoszony przez Ubezpieczającego, a kontynuacja ochrony została potwierdzona przez Avivę na piśmie*.

Powyższego stanowiska nie mogła zmienić okoliczność, że wykonawca zapewniał posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu realizacji przedmiotu umowy z sumą gwarancyjną wynoszącą 10 mln zł. Przy przyjętej wówczas na kwotę 55 mln zł wartości odtworzeniowej budynku Teatru, wysokość ewentualnej szkody związanej z prowadzeniem robót budowlanych mogła bowiem przekroczyć limit ubezpieczenia posiadanego przez wykonawcę i wówczas brak potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej byłby przeszkodą do uzyskania odszkodowania z polisy Teatru.

(akta kontroli str. 254-280, 330-356, 453-464, 471-472, 2516-2526)

Odpowiedzialna za ubezpieczenie Teatru koordynator ds. administracyjnych wyjaśniła, że od grudnia 2019 r. do marca 2020 r. postęp robót był znikomy – wartość robót w tym okresie wyniosła 1 56 860,60 zł – i z tego powodu w Teatrze

⁵⁹ Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mienia od Wszystkich Ryzyk Utraty lub Uszkodzenia przyjęte Uchwałą Zarządu Aviva TUO S.A. z dnia 22 grudnia 2016 r.

uznano, że obejmowanie ochroną ubezpieczeniową szkód związanych z prowadzeniem robót nie było konieczne, gdyż interesy Teatru były wystarczająco zabezpieczone polisą posiadaną przez wykonawcę. Ponadto wskazała, że już od grudnia 2019 r. wymieniała z brokerem wiadomości e-mail na temat zgłoszenia prowadzenia robót ubezpieczycielowi. Dyrektor Teatr wyjaśnił, że ze względu na etapowe przekazywanie wykonawcy terenu budowy oraz początkowo znikome zaawansowanie prac, za niecelowe i niegospodarne uznał wcześniejsze informowanie ubezpieczyciela o realizacji robót budowlanych. Najwyższa Izba Kontroli nie uwzględniła powyższych wyjaśnień. Wpisy w dziennikach budowy potwierdzają, że przed 4 marca 2020 r. prowadzone były roboty budowlane rozbiórkowe, demontażowe, ziemne i instalacyjne (np. demontaż płyt elewacyjnych, rozbiórka muru fosy, montaż mikropali, wylewanie ław fundamentowych, demontaż kanałów wentylacyjnych, montaż konstrukcji pod system elektroakustyczny, rozpoczęto roboty elektryczne). Tego typu roboty budowlane znacząco zwiększają ryzyko uszkodzenia i zniszczenia obiektu budowlanego, np. poprzez zaprószenie ognia, dlatego też zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej od takich zdarzeń, w ramach ubezpieczenia majątkowego, było uzasadnione przynajmniej od dnia faktycznego rozpoczęcia robót budowlanych. Dodatkowa składka z tytułu potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej w kwocie 2 500 zł, zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, nie stanowiła nadmiernego wydatku w odniesieniu wartości zagrożonego mienia Teatru. Należy również zauważyć, że korespondencja e-mail była prowadzona z brokerem od 11 grudnia 2019 r., czyli po rozpoczęciu etapu pierwszego robót budowlanych, nie obejmowała formalnego zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych, a jej celem było zebranie informacji do przygotowania takiego zgłoszenia.

(akta kontroli str. 1156-1164, 1526-1528, 1604-1608)

2. W Książce obiektu budowlanego nie odnotowano zerwania poszycia dachu w osiach B-H/20-36, do którego doszło w nocy z 23 na 24 lutego 2020 r., co stanowiło naruszenie zasad prowadzenia książki obiektu budowlanego określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego w zakresie Tabeli X załącznika do rozporządzenia.

Według opracowanej na zlecenie Teatru ekspertyzy, koszt robót demontażowo-zabezpieczających i naprawczych pokrycia dachu został oszacowany na ponad 1 mln zł, co świadczyło o poważnym charakterze uszkodzenia budynku. Stosownie do powołanego rozporządzenia w tabeli X należało podać następujące dane: 1/ datę awarii lub katastrofy, 2/ datę i nr protokołu, 3/ zakres uszkodzeń, 4/ przyczyny awarii lub katastrofy, 5/ datę usunięcia uszkodzeń. W rozpatrywanym przypadku w książce obiektu budowlanego w ogóle nie odnotowano zaistniałej awarii budynku Teatru.

Dyrektor Teatru i specjalista ds. projektów inwestycyjnych wyjaśnili, że obecna książka obiektu została odtworzona po zaginięciu oryginalnej i zapewnili, że wpisy dotyczące uszkodzenia budynku zostaną uzupełnione.

(akta kontroli str. 116-134, 1068-1074, 1570-1572)

3. Nie przeprowadzono kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane po zerwaniu poszycia dachu w osiach B-H/20-36, do którego doszło w nocy z 23 na 24 lutego 2020 r. na skutek silnego wiatru.

Wskazane zdarzenie wyczerpywało znamiona wystąpienia okoliczności, o których w art. 61 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, tj. wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, związanych z działaniem sił natury (silnego wiatru). Zgodnie z przepisem art. 62 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, *obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu każdorazowo w przypadku wystąpienia*

okoliczności, o których mowa w art. 61 pkt 2. Bezpośrednio po zdarzeniu zlecono wykonawcy wykonanie tymczasowych zabezpieczeń uszkodzonego dachu oraz przeprowadzono oględziny w ramach likwidacji szkody przez ubezpieczyciela⁶⁰, niemniej jednak działania te nie mogły zastąpić kontroli wymaganej przepisami prawa budowlanego. W szczególności należało zauważyć, że w odniesieniu tak do wykonawcy prac zabezpieczających jaki i do przedstawiciela ubezpieczyciela, nie potwierdzono wymogu posiadania uprawnień budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, a także nie sporządzono protokołu odpowiadającego wymogom określonym w art. 62a tej ustawy. Techniczny odbiór wykonania prowizorycznego zabezpieczenia dachowego z 1 kwietnia 2020 r., w którym uczestniczył legitymujący się uprawnieniami budowlanymi inspektor nadzoru inwestorskiego, ograniczał się do stwierdzenia poprawności wykonania robót budowlanych i został przeprowadzony pięć tygodni od zerwania poszycia dachu.

Za dopełnienie omawianego obowiązku Najwyższa Izba Kontroli nie uznała także ekspertyzy stanu technicznego uszkodzonego dachu, której opracowanie Teatr zlecił 29 kwietnia 2020 r., a która dostarczona została w maju 2020 r. Ekspertyza swoim zakresem spełnia wprawdzie wszystkie wymagania stawiane protokołowi z kontroli okresowej, niemniej jednak opracowano ją po ponad dwóch miesiącach od zdarzenia. Celowościowa interpretacja przywołanych przepisów ustawy Prawo budowlane przemawia natomiast za przyjęciem, że kontrola powinna zostać przeprowadzona niezwłocznie po wystąpieniu czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt budowlany. Profesjonalna i należyście udokumentowana kontrola bezpiecznego użytkowania obiektu pozwala zapewnić bezpieczne jego użytkowanie.

Dyrektor Teatru wyjaśnił, że bezpieczeństwo użytkowania było zapewnione poprzez przeprowadzenie kontroli przez wykonawcę zabezpieczenia uszkodzonego dachu oraz kontroli w ramach likwidacji szkody, a następnie poprzez opracowanie ekspertyzy. Specjalista ds. projektów inwestycyjnych dodatkowo wskazała, że kontrola bezpiecznego użytkowania odbyła się w ramach corocznej kontroli okresowej stanu technicznego. Jak wyżej już wyjaśniono, kontrole wymienione przez Dyrektora Teatru były innymi rodzaju kontrolami i miały inny cel niż kontrola określona ww. przepisami ustawy Prawo budowlane, a ekspertyza i coroczna kontrola okresowa nie zostały przeprowadzone bezpośrednio po wystąpieniu zdarzenia.

(akta kontroli str.708-764, 1068-1074, 1149-1152)

OCENA CZĄSTKOWA

Teatr utrzymywał budynek w ogólnym dobrym stanie technicznym oraz prawidłowo przeprowadzał kontrole okresowe przewidziane przepisami prawa budowlanego. Ujawnione wady i usterki były na bieżąco zgłaszane wykonawcy do usunięcia w ramach gwarancji. Przez cały okres objęty kontrolą Teatr posiadał ubezpieczenie majątkowe, aczkolwiek z opóźnieniem uzyskano od ubezpieczyciela potwierdzenie ochrony dla szkód związanych z prowadzeniem robót budowlanych, przez co jego odpowiedzialność w tym zakresie pozostawała wyłączona przez prawie trzy miesiące. W książce obiektu budowlanego nie odnotowano zerwania poszycia dachu na skutek silnego wiatru oraz zaniechano przeprowadzenia kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu niezwłocznie po tym zdarzeniu.

OBSZAR

5. Wydatkowanie i rozliczanie środków publicznych na inwestycję

Opis stanu faktycznego

5.1. Wydatki poniesione na realizację inwestycji były zgodne z kwotami ustalonymi w planach finansowych, w harmonogramach rzeczowo-finansowych i w umowach zawartych z wykonawcami oraz z instytucjami dofinansującymi. Środki

⁶⁰ Częściowe protokoły odbioru z 2 marca 2020 r., 4 marca 2020 r. i z 10 marca 2020 r.

wydatkowano terminowo, oszczędnie i w wysokościach określonych w umowach (harmonogramach) oraz za faktycznie wykonane roboty. W niniejszym obszarze nie rozpatrywano ponownie zagadnień ocenionych w ramach obszaru czwartego. Skutki finansowe stwierdzonych tam nieprawidłowości nie wynikały z formalnoprawnych uwarunkowań wydatkowania i rozliczania środków publicznych, ale z przyjęcia nieprawidłowych podstaw dla tych czynności.

(akta kontroli str. 1921-1960, 1961-1962)

5.2. Rozliczenia z wykonawcą robót były przeprowadzone prawidłowo z uwzględnieniem wymogów umowy o dofinansowanie. We wszystkich 10 plikach dokumentacji rozliczeniowej (dziewięć rozliczeń częściowych i jedno końcowe) znajdowała się faktura wystawiona przez wykonawcę oraz dokumenty potwierdzające zasadność zapłaty, tj. protokoły odbioru wykonanych robót budowlanych, podpisane przez inspektorów nadzoru inwestorskiego, kierownika budowy, przedstawiciela wykonawcy i Dyrektora Teatru. Wszystkie faktury zostały prawidłowo opisane pod względem merytorycznym oraz pod względem formalnym i rachunkowym. W szczególności wskazano oznaczenie umowy z wykonawcą, z tytułu której powstał wydatek, że dotyczy ona zamówienia publicznego udzielonego w trybie ustawy Pzp, że wydatek jest współfinansowany ze środków POIiŚ, z wyszczególnieniem wydatków kwalifikowanych. Wszystkie faktury zostały zatwierdzone do zapłaty przez osobę upoważnioną. Na wszystkich fakturach umieszczono pieczęć stwierdzającą datę złożenia faktury zamawiającemu, odnotowano datę złożenia kompletu dokumentów wymaganych przez § 6 umowy oraz pieczęć z podaną datą przelewu zapłaty. Łączna kwota udokumentowanych płatności z tytułu realizacji umowy z 8 sierpnia 2019 r. nr 4/SZP-TJK/2019, wraz z pięcioma aneksami, była zgodna z umówionym wynagrodzeniem i wyniosła 19 377 876,95 zł netto, tj. 23 834 788,65 zł brutto. Spełniony został wymóg wynikający z § 5 ust. 5 ww. umowy zgodnie, z którym wartość faktur częściowych mogła wynosić do 90% wartości wynagrodzenia, gdyż faktury częściowe zostały wystawione na łączną kwotę 21 187 876,32 zł, a faktura końcowa na kwotę 2 646 912,33 zł.

Przy rozliczeniach z Wykonawcą prawidłowo uwzględniono obowiązek zapłaty podwykonawcom przypadających im należności. Z wynikającej z faktur należności 23 834 788,65 zł brutto, kwotę 18 865 791,11 zł brutto zapłacono przelewem na rachunek wykonawcy, a pozostałą kwotę tj. 4 968 997,54 zł brutto wypłacono bezpośrednio podwykonawcom z powodu uchylania się przez wykonawcę od zapłaty za roboty przez nich wykonane. Zapłata bezpośrednio podwykonawcom i jej wysokość nie była kwestionowana przez wykonawcę lub podwykonawców, a do zamawiającego nie wpłynęły żadne roszczenia lub zastrzeżenia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 2043-2073)

5.3. Wszystkie płatności związane z realizacją robót budowlanych były dokonywane z zachowaniem 30 dniowego terminu określonego w § 6 ust. 4 umowy. Zamawiający nie był zobowiązany do zapłaty odsetek z tytułu przekroczenia terminu zapłaty, ani też nie zgłoszono mu żadnych roszczeń w tym zakresie. Rozliczenia inwestycji dokonano zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie o dofinansowanie, rzetelnie i z zachowaniem obowiązujących terminów.

(akta kontroli str. 2043-2046)

5.4. Jednostka Pośrednicząca PO IŚ przeprowadzała w Teatrze kontrole zamówień publicznych udzielanych w ramach przygotowania i realizacji inwestycji. Stwierdzono nieprawidłowości opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* obszaru pierwszego. Kontrola udzielania zamówień publicznych przeprowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego nie wykazała nieprawidłowości. Teatr nie prowadził audytu wewnętrznego. Najwyższa Izba Kontroli nie przeprowadzała

uprzednio kontroli Teatru związanych z prowadzeniem inwestycji, udzielaniem zamówień publicznych, utrzymaniem obiektów budowlanych.

(akta kontroli str. 2174-2272)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Teatru w wydatkowania i rozliczania środków publicznych na Inwestycję.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczące ograniczenia możliwości dostępu i w pełni bezpiecznego korzystania z obiektu przez osoby ze szczególnymi potrzebami, wskazują na zasadność dokonania pogłębionej analizy możliwych do wprowadzenia rozwiązań, zapewniających poprawę w tym zakresie.

Wnioski

1. Usunięcie nieprawidłowości technicznych wykonanych robót budowlanych i związanych z nimi zagrożeń lub utrudnień w użytkowaniu budynku, poprzez:

a/ kontrastowe oznaczenie skrzydeł drzwiowych wykonanych z przezroczystych tafli szklanych,

b/ wykonanie balustrad przy schodach betonowych prowadzących do wejść w elewacji południowej⁶¹,

c/ wykonanie balustrad od przestrzeni otwartej tarasów przy elewacji południowej,

d/ fizyczne zabezpieczenie drzwi sześciu skrzydeł szklanych drzwi pivotowych wychodzących na stromą ścianę trawiastą przed wykorzystywaniem ich do wychodzenia/wchodzenia z/do budynku⁶²,

e/ doprowadzenie doświadczeń technologicznych w sutenerach do wymaganych parametrów albo uzyskanie odstępstw i określenie warunków bezpiecznego ich użytkowania.

2. Niezwłoczne dochodzenie należności z tytułu kar umownych.

3. Uzupełnienie książki obiektu budowlanego o zapisy dotyczące zerwania poszycia dachu oraz przeprowadzanie kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu uszkodzeniu budynku.

⁶¹ Balustrady pośredniej i balustrady bocznej od strony wschodniej biegu schodowego do drzwi rozsuwanych szklanych jednoskrzydłowych, w zachodniej części elewacji południowej, oznaczonych „Wejście główne, Main entrance” oraz balustrady pośredniej i obustronnych balustrad bocznych biegu schodowego do drzwi rozsuwanych szklanych dwuskrzydłowych w części wschodniej elewacji południowej.

⁶² Np. wykonanie balustrady lub zastosowanie elementów aranżacji wyłączających możliwość korzystania z drzwi do komunikacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 14 października 2022 r.

Kontrolerzy
Rafał Marynowicz
główny specjalista kontroli
państwowej

/ - /

.....
podpis

Miron Rokujžo
specjalista kontroli państwowej

/ - /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor
Iwona Zyman

/ - /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała:
Iwona Zyman, Dyrektor Delegatury NIK w Opolu

DYREKTOR
Delegatury NIK w Opolu
.....
podpis
Iwona Zyman

